

64219

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**12-15 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN
MÜZİK EĞİTİMDE KULLANILAN
BASİT HALK EZGİLERİNİN İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Hakan AYAZ**

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 9 Haziran 1997

Tezin Savunulduğu Tarih : 26 Haziran 1997

Tez Danışmanı

: Yard. Doç. Afşin EMİRALİOĞLU

Diğer Jüri Üyeleri

: Doç. Mutlu TORUN

Doç. Yalçın TURA

**Y.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

HAZİRAN 1997

ÖNSÖZ

"İlköğretim Kurumlarında Kullanılan Basit Halk Ezgilerinin İncelenmesi" konulu bu çalışma , İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Musiki Sanat Dalı, Türk Halk Müziği alanında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Tezin hazırlanmasında, bana yol gösteren değerli yardımlarını gördüğüm İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi ve ayrıca danışman hocam Sayın Yard. Doç. Afşin EMİRALİOĞLU'na teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca yardımlarını esirgemeyen değerli hocalarım Sayın Doç. Mutlu TORUN'a, Sayın Prof. Dr. Selahattin İÇLİ'ye ve Sayın Doç. Yalçın TURA'ya da ayrı ayrı saygılarımı sunmayı bir borç bilmekteyim.

ÖZET

"İlköğretimde kullanılan basit halk ezgilerinin incelenmesi" konulu bu çalışma, çocuk müziklerinde kullanılan "halk ezgileriyle" sınırlı tutulmuştur.

Çocuklar üstün yetenekli ve normal yetenekli olmak üzere iki şıklı düşünülmüştür. Çalışma ilköğretim öğrencisi normal yetenekli çocuklar bazı alınmak suretiyle yapılmıştır. Üstün yetenekli çocuklar için ise, veli ve öğretmenlere yol gösterici pedagojik bilgilere yer verilmiştir.

Çocukların yaşları, kas yapıları, ilgileri tesbit edilmiştir. Ergenlik dönemi geniş olarak ele alınmıştır. Ergenlik dönemiyle ilgili olarak hem psikolojik veriler artarılmış, hem de 12 - 15 yaşlar arasında bulunan yaklaşık 600 kadar öğrenciye yazılı test uygulanmıştır. Bu araştırmadaki amaç, üzerlerinde uygulama yapılan çocukları daha yakından tanımaktır. Bu sayede konusu daha çok sevgi ve aşk üzerine olan "halk ezgilerinin" özelde ergen, genelde ise, tüm ilköğretim çocukları açısından bir incelemesini yapmaktır.

Çalışmada amaç, ilköğretimde kullanılan ya da kullanılmış halk ezgilerinin bir dökümünü yapmak değil, amaç, çocuklara eğitim müziği olarak uygulanana basit halk ezgilerinin çocuk müzik kriterleri açısından yerini ve değerini saptamaktır.

Araştırma; inceleme, gözlem ve röportaj yöntemleri kullanılmak suretiyle yapılmıştır. Bu çalışmada ele alınan ezgilerin çoğunun, söz, ritm ve melodik açılarından çocuklar için uygun olduğu tesbit edilmiştir. Ancak istisnalara, özellikle de söz açısından bazı müşküllere de rastanmıştır.

İncelemede çocuklara öğretilebilecek halk ezgilerinin taşınması gereken özelliklere de bol bol işaretler vardır.

SUMMARY

This research aims at studying of the folk songs studied in primary education. There are many folk songs which are the products of Turkish culture. Some of these folk songs are simple enough for children to sing, and most of these are used in educational music, but they haven't composed for them, because the composer is unknown. They belong to people (or public) They consist of the structures which are not used in the world, like 5/8, 7/8, 9/8, This character is familiar to the children growing up in Turkish culture, but sometimes they are a bit hard for them. The times like 2/4, 3/4 and 4/4 are easier.

It's known that the songs sung by children should be simple. On the other hand the play world of the child should be related to the growing problems. The words should be related to the aim of the contemporary education. The songs which haven't these characters are not suitable for children.

In this research, it has been determined that the simple Turkish folk songs are suitable for children. But the world in folk songs don't suit the soul of children all the time, and they don't add anything to their imagination. Since the words of songs are usually about love, they address to elder ones.

We can say that simple Turkish songs are usually suitable for children,

but the songs to be taught should be selected very carefully according to the worlds, melody and rhythm and the age and interest of the children.

Why is it necessary to examine the psychological periods of children who are on the primary school ages? Because, the aim is to know everything about the children who are examined.

Psychological periods have been explained from several points of view in different psychology books. Statements of psychologists are different too, although they are not exactly opposite. This contradiction comes from the differences of culture, time and Geography in which they live.

We are trying to get information about children's age periods and music pedagogy. Unfortunately it is not known any book written about the connection between music and human being. For this reason we tried to collect the separate knowledges, to put them together and to comment them correctly.

The most important thing was to establish the interests of the children according to their ages. So, we could be able more or less to realize if the melody and its text suitable or not for the groups to which the children belong.

There are two factors in realizing it. One of them is the difference between children's musical interests and the other is the musical environment of children they live since their birth.

If it is necessary to give an example , the children who was born after the increasng of private TV and FM channals, are interested in music more than their mothers and Fathers. We can see this theory a lot of families children especially who was born after 1991.

It is possible to say that if we only want to teach music or sing a song or develop their music memory, it is easy.

The problem is to write a song and stabilize the special features of musics which will be applied at schools. But the basic problem is to apply these special features according to period of time.

Child must learn music and commit memory its melody and words by listening it. Even the children don't understand the song's words, they can struggle to sing it. That is to say; they can't connect their own world with the song's words everytime. Child sings the music which processed subjects that he or she knew and recognized, in a funny way. For example if the subject is birds, toys, balloons... etc, the child doesn't think that to study these subjects is boring until 4th class in primary school

In primary school, at first class the aim is to learn reading and to recognize the numbers. This continues by increasing at second and third class. In this time child learns these songs from ear to ear and sings them.

The child will join to the music somehow he hears, keeps tempo, plays with rhythmic and sing a song. As he sings he lives the music. Therefore he loves the music and learns the songs. If we put in the idiomway " music will be learned by music" or music could be learned to live with it. Traditionally if we say "it's a sing a song"

The kid will ability the form, nuances and melodies without named the music. That makes to get ready him to learn the notes.

One of the important thing is, the choosing music should be suitable to his spirit and physical condition to choose an instrument, to start the music of age all are important.

The fourth, fifth and sixth classes are should be very valuable time, especially during this time to learn an instrument will be very interesting for them but the choosing notes should be simple. And the instrument must be for his interest abilities and simple, to play, to use simply the organ, bango and etc, could be. But this offer isn't for the kids who has special abilities. Because the children who has special abilities could play a different instrument like viole at the age of five or six A violinist child who is five years old, have lessons one hour perweek, could learn many music scan in a year.

The children without a special ability should not recommended for the difficult instrument like theread instrument. It will bring to makes it according difficulties even to voiced the notes for similar reasons some instrument should not be recommended like some instrument need breath and finger coordination but instead the play the organ brings simpler to make the notes and voice.

As a summary; a child must have

- Listening impulse

- Desire to join the lesson.

- Comprehension more than ability

- The aim must motivate the child.

- If the rhythm and music are not the parts of his first plays, the language and the symbols of music are not meaningful for the child.

-To let the child to know about the ensumants, using in the part.

(Playing the pai)

-To let the that child that music must take part the child's life with his interests.

- To interested in music mustn't be lover degree, punish and competition for the child.

-Concert can give some wishes to the child to play an enstrumant

-The orkestration and the stroy must be understandable.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
SUMMARY	iii
İÇİNDEKİLER	viii
BÖLÜM 1- GİRİŞ	1
1.1. ÖĞRENME ÖĞRETME OLUŞUMUNDA ÇOCUĞU TANIMAK	4
1.2. EĞİTİM PSİKOLOJİSİ	5
BÖLÜM 2- ÇOCUKTA MÜZİĞİN GELİŞİM SEYRİ	8
2.1. BİR MÜZİK ALETİ ÇALINMASI	11
BÖLÜM 3- ÇOCUKLUK DEVRELERİ VE MÜZİK	12
3.1. TEKNİK AÇIDAN	12
3.2. DUYGUSAL GELİŞİM AÇISINDAN	12
3.3. İNSAN DÖNEMLERİ	13
3.4. ERGENLİK	16
3.5. ÇOCUKLUK DEVRELERİNİN ŞEMATİK GÖSTERİMİ	19
BÖLÜM 4- ÇOCUK VE AŞK	20
BÖLÜM 5- YARATICILIK	24
5.1. MÜZİK-HAFIZA-İÇGÜDÜ	25
BÖLÜM 6- İLKÖĞRETİM'DE KULLANILAN HALK EZGİLERİNİN İNCELENMESİ	26
6.1. TİNYABANIN TAŞLARI	26
6.2. OTURMUŞ KAPIYA	28
6.3. DELİLO	30
6.4. HA UN ELE	32
6.5. DELLO CAN	34
6.6. ENTARİSİ DIM DIM YAR	37
6.7. MAVİ YELEĞİN OĞLAN	39
6.8. GİDEN AY TUTULUR MU?	42
6.9. MAÇKA YOLLARI	44
6.10. CEVİZİN ETEKLERİ	47
6.11. PENCERENİN ALTINDA	49

6.12. HANIM KIZ.....	51
6.13. CANIM NANAY	53
6.14. KAVURMA KOYDUM TASA	56
6.15. OY KEMENÇE	58
6.16. DAĞLARI DAĞLASINLAR.....	60
6.17. DERE KENARINDA TAŞ BEN OLAYDIM.....	63
6.18. BÜLBÜLLER DÜĞÜN EYLER	65
6.19. YARIMIN KAŞLARI KALEM	68
6.20. AĞASAR DERELERİ	71
6.21. DRAMA'NIN İÇİNDE.....	74
BÖLÜM 7- ÇOCUK MÜZİKLERİ KRİTERLERİ	77
BÖLÜM 8- 13-14 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARLA YAPILAN ANKETLER	80
8.1. ÇOCUKLARA SORULAN SORULAR.....	81
8.1.1. Okul ve Eğitim Müzikleriyle Çocukların Etkileşimi.....	81
8.1.2. Pop Müzikleriyle Çocukların Etkileşimi	81
8.2. ÇOCUKLARIN VERDİĞİ CEVAPLAR	82
8.2.1. Çocuk Gözüyle Okul Şarkılarının Konusu	82
8.2.2. DEĞERLENDİRME	91
8.2.3. Sevilen Okul Şarkıları	91
8.2.4. Sevgide Cinsellik Konusu	92
8.2.5. DEĞERLENDİRME	95
8.2.6. Sevilen Pop Şarkıcıları	96
8.2.7. Sevilen Pop Müzikleri	96
8.2.8. Kliplerdeki Cinsellik Konusu	97
8.2.9. Müzik Sözlerinde Cinselliği Çağrıştıran Unsurlar	97
8.2.10. DEĞERLENDİRME	98
8.2.11. Temiz Bir Sevgiyi Anlatan Ezgiler	102
BÖLÜM 9. SONUÇ VE ÖNERİLER	103
KAYNAKLAR	
KISA ÖZGEÇMİŞ	

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu tezde ezgiler; Selçuk Yıldırım, Besim Akkuş ve Cinuçen Tanrıkorur'un birlikte hazırladıkları "Ortaokullar İçin Müzik 1-2-3" isimli, Milli Eğitim Bakanlığı, 1993 baskılı kitaptan alıntılanmıştır.

Bu çalışmada, çocuk müziklerinin olması gereken özelliklerinden yola çıkılarak ilköğretim kurumlarında kullanılan temelde bütün çocuk müziklerinin özellikleri, özelde ise halk türkülerinin, çocuğun ruh dünyası ile ne kadar bağdaşabileceği konusu ele alınmıştır.

Çalışmanın sağlığı için daha ziyade 12-15 yaş grubu çocukları ruh dünyası tanıtılmıştır. Bunun için birçok psikoloji kitapları taranmış ve konu sağlam bir zemine oturtulmaya çalışılmıştır. Böylelikle eğitime muhatap olan öğrencilere ve onlara uygulanacak müzik eğitime daha yakından bakmak fırsatı doğmuştur. İyi bir diyalog ve iletişim için böylesi bir alt yapıya gereksinim vardı.

Daha sonra, sırasıyla müzik eğitiminin basamaklarını ve hiyerarşisini doğru tanımlayabilmek için, eğitimcilerin görüşlerinin de ışığı altında bu alandaki çalışmalar taranmıştır.

Araştırma boyunca güdülen tek amaç çocuğun daha fazla sevip benimseyebileceği müziklerin niteliklerini ve özelliklerini tesbit, başlıca gaye olmuştur. Başka deyişle çocuğun sevebileceği müziklerin özellikleri nedir? Müfredattaki halk türkülleri bu amaç için ne oranda uygundur? Sorusuna cevap aranılmıştır.

Çalışmada özel olarak halk türkülleriyle ilgilenilmiştir. Bunun başlıca sebebi, müzik ile kültür arasındaki süreklilik ilişkisidir. Yani tarihte ve kültürde devamlılıktan söz edilmektedir. Zira müzik, kültür ürünü olduğu kadar, kültürü besleyen, zenginleştiren ve oluşturan bir ürün olarak da varolagelmiştir.

Çalışmada çocuk müziğinin özellikleri ne olmalıdır? konusu araştırıldığı kadar müfredatta öğretilen birçok halk ezgisi de kritik edilmiş ve öneriler sunulmuştur.

İlköğretim çağındaki çocukların psikolojik dönemlerini neden incelemek gerekmektedir? Çünkü amaç, üzerlerinde uygulama yapılan çocukları tanımadır.

Psikolojik dönemler, farklı psikoloji kitaplarında çeşitli açılardan ele alınmışlardır. Psikologların değerlendirmeleri birbirine zıt olmasada farklı farklıdır. Değişik görüşlerin sebepleri arasında inceleme amaçlarının farklılığı, denek olarak kullanılan insanların yaşadığı zaman, coğrafya ve kültür gibi etmenler rol oynayabilmektedir.

Biz konumuz açısından müzik pedagojisi ve ana hatlarıyla da olsa çocukların yaş dönemleri hakkında bilgi sahibi olmaya çalışmaktayız.

Öncelikle şunu söylemek gerekir ki insan ve müzik arasındaki etkileşimi psikolojik ve pedagojik yönleriyle araştıran bir esere rastlamadık. Hal böyle olunca, rastladığımız parça parça bilgileri bir araya toplamaya ve elden geldiğince doğru bir şekilde yorumlamaya çalıştık.

Öncelikle çocukların algı düzeyleri (bakış açıları), değerlendirme biçimleri ve varılan sonuçlar araştırıldı. En önemlisi de çocukların yaş dönemlerine göre ilgi alanlarının neler olduğu konusunun tesbiti idi.

Böylelikle çocuklara yönelik bir beste yahut güfte yaratisı söz konusu olduğunda, yaş gurubunun özellikleri ile bağdaşıp bağdaşmadığı yaklaşık olarak tesbit edilebilecekti.

Yaklaşık olarak denilmesinin iki sebebi var. Birincisi, fertlerin (çocukların) müziğe karşı, ilgileri ve duyarlılıklarındaki farklılık sebebiyledir. İkincisi ise, çocuğun doğumdan itibaren müzikle iç-içeliğinin oranıyla ilgilidir. Bir örnek vermek gerekirse: Özel TV ve FM kanallarının ve istasyonlarının çoğalmasından sonra dünyaya gelen çocuklar, ana-babalarına oranla çok daha ileri düzeyde bir müzik ilgisine sahip oldular. Bunu birçok ailenin çocuklarında gözlemlemek mümkün, özellikle de 1991 yılından itibaren doğan çocuklarda.

Şunu söylememiz mümkün: Eğer şayet, sadece çocuğa müzik öğretmek istiyorsak bu kolay, yani şarkı söyletme anlamında, müzik hafızasını geliştirme anlamında.

Sorun güftede, sözlerde ve okullarda uygulanacak müziklerin özelliklerinin tesbitinde. Bu özellikleri yaş dönemlerine göre uygulayabilmek esas sorunu teşkil etmektedir.

Çocuk, müziği müzik dinleyerek öğrenebilmekte, melodisini ve sözlerini ezberleyebilmektedir. Sözlerini anlamasa da yine söylemektedir. Yani sözlerle kendi dünyası arasında her zaman bağ kuramamaktadır. Çocuk tanıdığı, bildiği konuları işleyen müzikleri severek ve eğlenerek söylemektedir. Meselâ, konu kuşlar, balonlar, oyuncaklar, uçurtma vb. konular ise ilköğretim dördüncü sınıfa kadar büyük bir ilgiyle ders yapılabileceğinde kuşku yoktur.

Çocuğun yaşı küçüldükçe dünyası da küçülür. Algı yeteneği ve ilgileri de kısıtlıdır.

Anaokulu dönemindeki bir çocuğun dünyası, algıları değişkenlik göstermekle birlikte aile, arkadaş, oyuncaklar, sayılar, renkler, boyama kitapları, şekiller, kes-yapıştır, lûnapark, hayvanlar, hikayeler-masallar, elbiseler, dış fırçalama, tuvaleti temiz tutma, düzenli olma, zamanında uyuma, düzenli süt içme vb. ilgiler ve alışkanlıkların oluşturulmasıyla doludur.

Bu dönem okul hayatına bir geçiş ve alışma dönemidir. "Öğretmen" kavramını, öğrenmeyi ve ders çalışmayı ve gelecek hayatına ilişkin birçok alışkanlıkların kazanıldığı, önemli bir devreyi kapsar.

İlköğretim birinci sınıfta hedef, okumayı öğrenmek, sayıları tanımak ve matematikte dört işlemi öğrenmektir. Bu ikinci ve üçüncü sınıfta da artarak devam eder. Bu devrede çocuk, müzikleri kulaktan öğrenip şarkılar söyleyebilir.

Dört, beş ve altıncı sınıflar kesinlikle iyi değerlendirilmesi gerekli olan bir devredir. Özellikle de bu devrede bir enstrüman öğrenimi çabasına çocukların çoğunluğu olumlu karşılık vereceklerdir. Yalnız seçilen notalar oldukça basit

çoğunluğu olumlu karşılık vereceklerdir. Yalnız seçilen notalar oldukça basit olmalıdır. Enstrüman ise çocuğun ilgisine ve yeteneğine uygun ve kolay olmalıdır. Kolay çalınabilme özelliğinden dolayı org veya bongo ve diğer vurmaları kullanılabilir. Bu teklif özel yetenekli çocuklar için değildir. Zira özel yetenekli çocuklar beş, altı yaşlarında dahi keman gibi zor bir enstrümanı dahi çalabilmektedir. Beş yaşındaki bir keman öğrencisi haftada bir gün bir saat ders almak koşuluyla bir yılda iki basit müzik parçasını çalabilmektedir.

Özel yeteneği olmayan çocuklarda ise telli enstrümanlar akort problemi ve notaların seslendirilme güçlükleri nedeniyle özellikle tercih edilmemelidir.

Benzer gerekçeyle, üflemelelerde de nefes ve parmak koordinasyonunun nota takibi gibi artı bir güçlüklerle birlikte tercih edilmemesi gerekmektedir.

Oysa org'tan nota çıkarmak ve ses çıkarmak daha kolay ve basittir. Ancak org, bir blok flüte nazaran hem mali hem de taşıma güçlüğü gibi ailelere ek yük getiren bir dezavantaja da sahiptir.

Derili ve vurmali çalgılar çocuklar için en kolay enstrümanlardır. Vurmali çocukların ritmik duygusunun gelişimine de büyük katkı sağlarlar. Vurmali enstrümanların sadece okulda müzik sınıfında bulunması yeterli de olabilir. Çünkü çocuklar evde düm sağ el, tek sol el bilgisiyle dizlerde veya masalarda da ritimleri öğrenebilirler. Hatta Türk Musîkisi Usûlleri avuçlar dizlere vurularak nim sofyan, semai, sofyan, Türk aksağı, devr-i hindi gibi usulleri de 10 zamanlıya kadar zevkle öğrenebilirler.

1.1. ÖĞRENME VE ÖĞRETME OLUŞUMUNDA ÇOCUĞU TANIMAK

Aslında, çocuğun gelişme ve kişilik özellikleri Eğitim Psikolojisi ve Psikoloji derslerinin konularını teşkil etmektedir. Ancak, bu özelliklerin, öğrenme ve öğretme oluşumuna etkisini inceleyebilmek için burada, bu konulara kısaca temas etmek uygun olacaktır.

Eğitim, herşeyden önce görevinin konusu olan çocuğu ve genci

yakından tanımak suretiyle işe başlar. Bunun dışındaki görüşler, çağdaş eğitim görüş ve anlayışıyla bağdaşmayan bir durum meydana getirmiş olurlar. bu gerçeği ifade için olacaktır ki "Çocuk olmazsa eğitim olmaz" söze söylenmiştir. Buna göre çocuk nasıl bir varlıktır ve bu varlığı nasıl bir tabii gelişme seyri takip etmektedir? konusunun incelenmesi, çocuğun iç dünyasını ve çevresini yakından tanımayı gerektirmektedir.

Psikolojinin konusu, insan davranışlarını bilimsel yöntemlerle incelemektir. Psikoloji, insanın neden, niçin ve nasıl davrandığını araştırır. Bunu yaparken de insanı bebeklikten itibaren çeşitli dönemler halinde inceleme konusu yapar. Çocukluk psikolojisi 12-20 yaşlar arasındaki davranışlarda, yetişkinlik psikolojisi ise 20 yaştan itibaren meydana gelen davranış değişmelerini ve gelişmelerini araştıran psikoloji alanıdır (1).

1. 2. EĞİTİM PSİKOLOJİSİ

"Eğitim psikolojisi psikolojinin, algılama, öğrenme, düşünme, motivasyon, heyecan, zekâ ve kişilik, çevre-insan etkileşimini araştıran bu bulguların eğitime uygulanması ile gelişmiş bir alandır." (2)

A.B.D.'li psikolog ve eğitimci Jerame S. Bruner, küçük çocuklarda algı, öğrenme, bellek gibi biliş biçimleri konularındaki çalışmaları ile eğitim anlayışında etkili olmuştur. Çalışmaları, ders programlarının yeniden düzenlenmesini sağlamıştır.

J. S. Bruner'e göre, bütün çocuklarda doğal bir merak ve değişik konulara ilgi vardır. Hangi gelişim aşamasında olursa olsun her çocuğa, uygun biçimde öğretilmesi koşuluyla her konuyu öğretmek mümkündür. (3).

Gelişim psikolojisi alanındaki çalışmaları ile tanınan Jean Piaget, çocuğun yetişkinliğe değin bir dizi zihinsel gelişim evrelerinden geçtiğini savunmuştur. Piaget, çocukta dört gelişim evresi saptamıştır. Piaget'nin gelişme ile ilgili görüşleri, eğitim anlayışında değişiklikler getirmiştir.

Belli kavramlarının özümmlenebilmesi için zihinsel gelişmede belli

keşfetmesinde "rehberlik" etmektir ⁽⁴⁾.

Yani müziğe uygulamak gerekirse

Çocuklar ilk önce müziği tanımak (onunla yaşamak suretiyle, aşama kaydederler. Bu yaşantılar (tanımalar) daima mütenevvi (değişik) olmalıdır. Zira; bu farklılık konseptler denilen zihni yapıların teşekkülünün temelini teşkil eder. Konseptler, bir çocuğun müzik yaşantısını sembolleştirerek teşhis etmesine (label) öğrenmesine imkan veren temellerdir. Tekrarlarsak müzik, en iyi şekilde müzik yaşantıları yolu ile öğrenilir. Çocuk ne kadar küçükse, uzun ve zengin bir yaşantının önemi de o kadar fazladır.

Çocukların müzik derslerinde intibak ettirilmeleri ve uyum sağlamaları gereken gelişim seviyeleri mevcuttur. Küçük çocuk, geniş kaslarının kontrolüne sahiptir. Fakat muhtemelen küçük kaslarının kontrolüne sahip değildir. Çocuğun müzik yaşantısı, onun fiziki gelişimi ile uyumlu olacak tarzda olmalıdır. Çocuklardan kas koordinasyonlarının yapamayacağı şeyler istenmemelidir.

Çocuklar değişen sosyal ve duygusal ihtiyaçlara sahiptirler. Çocuk daha çok bencil (egocentric) dir. Ve grup müzik faaliyetlerinden hoşlanmayabilir. Daha büyük çocuk bir hayli sosyalleşmiştir ve grup katılımlarından hoşlanır. Müzik öğretimi, bunları çeşitli sosyal organizasyonlarla karşılamalıdır.

İdeal müzik programı müziğin somut unsurlarını melodi, ritm, armoni, tını, dinamik ve form gibi unsurları kavratabilmelidir. Müziği işlemenin özü, sırasıyla müziği teşhis ve nota ile sembolize etmek, müzik konseptleri yahut zihni kategoriler inşa etmek olmalıdır. İyi bir eğitim / öğrenim: Yaşantı sağlama, sınıflandırma, sembolleştirme ve müziği yazma planını takip eder.

"Eğitim görmemiş birey, yeteneklerini tam olarak geliştiremez. Eğitim sayesinde birey, yeteneklerini ortaya koyar ve bunları geliştirme fırsatını bulur. İyi bir eğitim doğuştan getirilmiş yeteneklerin değerlendirilmesinde önemli bir unsurdur." ⁽⁵⁾.

Eğitimin psikolojik temelleri konusu, öğrenme-öğretme ortamı ve öğrenme ile ilgili teorilerin tamamını kapsamaktadır. Kısaca eğitimin psikolojik temelleri

ile ilgili teorilerin tamamını kapsamaktadır. Kısaca eğitimin psikolojik temelleri dendiğinde: Eğitilen insanın tanınması, gelişim özelliklerinin bilinmesi, nasıl meydana geldiğinin kavranması anlaşılmaktadır. (6).

ÇOCUKTA MÜZİĞİN GELİŞİM SEYRİ

Çocuk duyduğu müziğe bir şekilde katılır, tempo tutar, ritmik hareketlerle oynar veya şarkı söyler/söylerse müziği yaşamış olur. Bu sayede müzikleri sever ve şarkıları öğrenir. Yani sloganlaştırırsak, "Müzik müzikle öğrenilir" yahut müzik ancak müzik yaşantıları yolu ile öğrenilir. Geleneksel dildeki ifadesiyle söylersek "meşk".

Çocuk sevdiği ve öğrendiği müzikleri isimlendiremese bile, melodi ritm, armoni nüans veya form gibi müzik bileşenlerini ayırdetme yeteneğine ulaşabilir. Bu ise nota öğrenmeye hazır hale gelmek demektir. Kanaatimizce nota eğitimi günümüz çocukları için TV, radyo ve müzikçalarlar etkisiyle ilköğretim 1. sınıfta, veya 2. sınıfta başlatılabilir.

Çok çok önemli bir mesele de, seçilecek müziklerin, çocuğun ruhsal ve fiziksel gelişimine uygun olması konusudur. Seçilen enstruman, müziğe başlama zamanı gibi konular, hepsi de çok önemlidir. Arnold Arnold'un "Çocuğunuz ve Oyun" ⁽⁷⁾ kitabında bu hususta şunlar kaydedilmiştir:

Bazı çocuklar beş-altı yaşlarında, çok az ön hazırlıkla çevredeki müzik öğretmenine götürülürler. Aldıkları derslerin oldukça kısa bir süre içinde onların her müzik aletini başarıyla çalmalarına olanak vereceği düşünülür. Bundan sonra ana-babalar çocukların her gün ve belki de oldukça ağır bir biçimde çalışmalarını sağlamak dışında bu işten ellerini çekerler. Bunun onlar için daha iyi olduğu düşünülür.

Çocuk bir müzik sehпасının veya piyanonun önüne oturtulduğunda ne yapar? Çoğu durumda çocuklar bir müzik kariyeri için hazırlanmadıklarından, müzik sevgisi uğruna bir işkence haline gelen zorluklara katlanmak zorunda bırakıldıklarını varsaymak zorundayız. Müziğin bu kadar sapıkça bir tutum içinde sevilme için seçilmiş olması ne saçma! Çok az ana-baba resim yapma, heykel, okuma-yazma, aritmetik ve hatta temizlik sevgisini bu müzik 'sevgisi' kadar yanlış yönlendirilmiş bir istekle zorunlu kılar.

Oysa çocuğun bir şey çalmaya istekli olması beklenmezden önce bir

kadar yanlış yönlendirilmiş bir istekle zorunlu kılar.

Oysa çocuğun bir şey çalmaya istekli olması beklenmezden önce bir dinleme dürtüsü, bundan sonra da bir katılma arzusu olması gerekir. Okumada olduğu gibi, çocuğun anlama kapasitesi yapabilme becerisinin önünde olması gerekir. Ulaşılmak istenen amaç o kadar istenilir olmalıdır ki çocuk erken öğrenmenin çoğu kez sıkıcı olan disiplinlerine katlanmaya istekli olsun.

Ritm ve müzik ilk oyunlarının birer parçası değilse, müziğin dili ve sembolleri çocuk için bir anlam taşımaz. Büyükler bile eğer kendilerine yeni ise Uzak Doğu müziğini anlamakta güçlük çekerler. Bir çocuğa kendi müziğimiz, Uzak Doğu müziğini bilmeyen büyüklere yabancı oluşu kadar yabancıdır.

Çağdaş çocuğun müziği değerlendirmesindeki bir engel, çocuğun duyduklarının çoğunun mekanik aygıtlardan gelmesidir. Sesi müzik aletinden ayırır. Eğer aksi kendisine anlatılmazsa sesi üreten şeylerin radyo, pikap ve televizyon olduğunu varsayacaktır. Televizyondaki canlı müzik konserleri bu düşüncenin değişmesine bir dereceye kadar yardımcı olurlar. Ancak, bu müziğin büyük bir çoğunluğu fazlasıyla orkestrasyona uğradığından müzik aletlerinin tek tek seslerini ayırt etmek güçtür. Çocuğa açıklanmazsa orkestral seslerin çeşitli müzik aletleriyle ayrı ayrı üretildiğini bilemez. Bu nedenle mandolinini, mızıkasını, oyuncak piyanosunu veya trompetini, duyduğu profesyonel müzikle birleştirmekte güçlük çeker. Çocuk bir kez seslerin çeşitliliği konusunda bilinçlendirilirse, ona bunların yalnızca niteliklerinde değil, ritimlerinde de değişiklik gösterdikleri anlatılabilir. Günlük yaşamın müziksel görüntüşleri oyun içinde en basit müzik aletleriyle bile yeniden canlandırılabilir.

Çocuklar müziğe hazır oluşlarında ve yeteneklerinde farklılık gösterirler. Çocuk ilgi gösteriyorsa ona katılması için olanaklar tanınabilir. Çocuk katkıda bulunmaya istekli değilse, bu olay için hazır olmayabilir. Bir süre sonra belki birkez daha deneyebilirsiniz, fakat çocuğun ilgisini hiç bir zaman zorlamayın. Müzikle uğraşma hiçbir zaman bir aşağılama, cezalandırma veya rekabet konusu olmamalıdır.

Çocuk aynı şarkıyı veya ses dizilerini tanıyınca kadar tekrar tekrar dinlemekten hoşlanırlar. Basit, orkestrasız halk şarkıları en iyisidir. Plâklar çocuğa sevdiği parçaları dinletmek açısından radyo veya

televizyondan daha büyük olanaklar sağlarlar.

Çocuk büyüdüğünde daha çeşitli müzikal tecrübelerle ihtiyaç duyacaktır. Yalnızca plâklar çocuğun müziğe olan ilgisini yaratıcı bir araç olarak güdüleyemezler. Müzikten gerçek bir zevk ve anlam çıkarmak için yaşı yeterince büyük olan çocuğun zaman zaman canlı konserlere gitmesi gerekir. Her kasaba veya kentte gösteriler ve okul konserleri olur. Bunlardan herhangi birisi başlangıç için yeterli olacaktır.

Konserlerde, radyoda, pikapta veya televizyonda müzik dinlemek bir zaman kaybı olarak düşünülmemelidir. Müzik, dinlemenin ötesinde ilgilere yol açıp, ses ve ritme karşı bir sevgi ve belki de gelecekte bir müzik aleti çalmaya yönelik bir istek geliştirebilir.

Aşağıdaki öneriler, canlı bir konsere gitmeyi anlamlı bir olay haline getirecektir:Seçici olun. Program, çocuğa öykü veya duyguya bağlı olarak açıklayabileceğiniz cins müzikten oluşmalıdır. Orkestrasyonu çok güçlü olan konserlerden kaçının.

2. 1. BİR MÜZİK ALETİ ÇALINMASI

Çocukta müzik çalmaya katılma duygusu uyandırdığında, müzik derslerini düşünebilirsiniz. Ancak, çocuğun kendisinden neler bekleneceği konusunda açık bir fikri olmalıdır. Bir müzik aletini çalmak, herhangi bir çalışma gibi, düzenli çalışma, disiplin ve sabır ister. Çocuk müzik öğretmeninin yöntem ve çalacağı müziğin seçimi konusunda onun tek kılavuzu olacağını bilmelidir. Müzik öğretmeni en iyi bilir. Bir profesyoneldir. Ana-baba, öğretmenin yönteminin amaçlarını tanımalıdır ki çocuklarının müzik eğitimine katılabilirler.

Özetlenirse: Çocukta,

- Şayet! ritm ve müzik ilk oyunlarının birer parçası değilse müziğin dili ve sembolleri çocuk için bir anlam taşımaz.
- Dinlenen bir eserde müziği oluşturan enstrümanlar çocuğa tanıtılmalıdır.
- Dinleme dürtüsü olmalı ayrıca katılma arzusu da olmalı,
- Anlaması becerisinin üzerinde olmalı,
- Amaç, çocuk için de çok istenilebilir olmalı,

- Müzik ocuęun ilgileriyle bağlantılı olarak onun hayatına sokulmalıdır.
- Müzikle uğraşma hiç bir zaman bir aşağılama, cezalandırma veya rekabet konusu olmamalıdır.
- Konser, ocukta müzik aleti çalmaya yönelik bir istek oluřturabilir.
- Orkestrasyonu az ve açıklanabilen öykülü müzikler tercih edilmelidir.

BÖLÜM 3

ÇOCUKLUK DEVRELERİ VE MÜZİK

3.1. TEKNİK AÇIDAN

Müzik Eğitiminin Dönemlere Göre Amaçları Nelerdir?

- a) Yetenekli çocukların 6 ve 7 yaşlarında tesbit edilmesi ve eğitime başlanması. (Ailesi ile görüşülmesi)
- b) İlköğretim 1.2. ve 3. sınıflarda şarkılar söylemek ve tekerleme türü basit notaların öğretilmesi. Bu sayede nota bilgisine giriş.
- c) 4.5. ve 6. sınıflarda hemen her öğrencinin (seçkin ve çok yetenekli olmayanlar da dahil) bir enstrüman öğrenimine başlanması.
- d) 7. ve 8. sınıflarda enstrüman çalmasına devam edilir. Bu sınıflar ergenlik döneminin başlangıç dönemlerine denk düşmektedir. Dolayısıyla yavaş yavaş ilgi alanlarıyla da doğru orantılı olarak sevgi ve aşk konulu halk ezgileri daha ziyade öğretilir.

3. 2. DUYGUSAL GELİŞİM AÇISINDAN

Oyun çağı 7. ve 8. sınıflara kadar sürmektedir. Başka bir ifadeyle ergenlik dönemine kadar geçen çocukluk devresi, oyun devresi ve oyun çağıdır.

Öğretmen bu dönemde müzik konularını gerekirse oyun haline getirmeli. Sistemli bir gelişmeyi hedefleyerek sürekli tesbitlerini ve gözlemini sürdürmelidir. Çocukları konsere yahut bayram gösterilerine vb. hazırlamalı, çocuğa bu gösterileri sevdirebilmelidir. Böylelikle çocuğun da müzik çalışmasında bir amacı olmuş olacaktır.

Öğretmen, velilerin çocuklardaki farklı yetenekler dolayısıyla oluşan kıskançlıklarını da törpülemeli ve çocuğa gücünün üzerinde yük yüklenmesine engel

olmalıdır.

İyi çalışma yürüten çocukları diğer çocuklara alkışlatmak vb. suretiyle ödüllendirmelidir.

Öğretmen her zaman için öğrencilerdeki iyi yönleri övmeli ve gurur duymalıdır. Amacına ulaşmayan çalışmaları asla teşhir etmemelidir. (Aşağılamamalıdır)

Özetle ilköğretim döneminde konservatuar adayı olan özel yetenekli çocuklar, öğretmen-veli işbirliğiyle ve özel müzik dersleri eşliğinde çalıştırılmalıdır.

Özel yeteneğe sahip olmayan çocuklarda ise temel amaç, müziği sevdirmektir. Onların eğlenmesi, güzel vakit geçirmesi, sanat'a ilgi duyması, müzikte kültürümüzle ilgili bilgi ve duyuma sahip olması gibi amaçlar dersin hedefleri arasında gözetilmelidir.

Müziğin temeli olan ritmik duygu ne kadar küçük yaşlarda olgunlaştırılırsa o kadar doğru bir iş yapılmış olur. Carl Orff (1895-1982) bu alanda özel çalışmalar yapmıştır. Orff çalgıları denen vurmali çalgılar geliştirmiş ve uygulamalar yapmıştır. Bunlar ksilofon, vibrafon, üçgen ve derili vurmali enstrumanlardan oluşmaktadır.

Öğretmen ayrıca nota değerlerini, şehir adlarıyla uygulayabilir. Çocuklar A,B,C gruplarına ayrılır. Her heceye bir alkış gelecek şekilde ritmik vuruşlar yaptırılabilir. Bu son derece başarılı bir yöntemdir.

3. 3. İNSAN DÖNEMLERİ

3-6 yaş : Okula hazırlık çağıdır. Çocuk oldukça bencildir. Herşeye karşı çok meraklıdır. Yakınlarını soru yağmuruna tutar. Bu çağın sonuna doğru çocuğun sezgileri gelişmeye başlar. Çocuğun hayat gücü artar. Gelişim hızı, bebeklik çağınınkinden az, fakat ileri çağlardan daha hızlıdır.

6-10 yaş (ilkokul 4'e kadar): 6-7 yaşlarında çocuklar müzikle ilgili olarak yüksek-alçak, hızlı-yavaş gibi zıtları ayırtedemez, fakat müzikleri taklit edebilir. İkinci çocukluk çağında çocukta vicdan duygusu gelişmeye başlar, aynı zamanda çocuk arkadaş grubu içinde rahatça oynayabilir. Yani sosyalleşmektedir.

Bu çağın çocuk müziklerinde çocuğun sosyalleşmesine ilave olarak bencilliğinin azaltılması hedeflenebilir. Vicdan duygusunun gelişimine katkıda bulunmak için, yaralı bir kuşa acımak, aç bir kediye doyurmak, hayvanlara taş atmamak, fidanları çiğnememek gibi iyi duygular dramatize edilerek, hikayeleştirilerek müziklere konu edilebilir.

11-13 yaş Erginlik Çağı (İlköğretim 5-6-7): Büyüme çok hızlıdır. Hem kız hem de erkekler için önemli dönüm çağıdır. Hızlı büyüme yüzünden bedenin iç ve dış organlarında dengesizlik artar, beceriksizlik başlar. Çocuk yetişkinlikte alacağı görünüme geçmeye başlar. Çocuklar yavaş yavaş soyut düşünmeye başlarlar. Karşı cinsten uzaklaşır, hem cinsleriyle gruplaşırlar. Vicdan oldukça gelişmiştir. Olayları daha titiz incelerler. Bu dönemin yarattığı bunalımların altında cinsel gelişim problemleri bulunur. Çocukluk artık kadınlığa ya da erkeklığe doğru gelişme göstermektedir. (8)

Çocukta biyolojik ve fizyolojik değişikliklerin ortaya çıkardığı beceriksizlik dolayısıyla, enstrüman çalan çocukta bu göz önünde bulundurulmalıdır.

Jean Piaget'e göre çocuklar 7-11 yaşları arasında artık ters/karşıt işlemleri anlayabilir. Tiz'in karşıtının pest olduğunu.

Çocuk, işlemlerin ve fikirlerin daimi doğrularını elde etmeye çalışır. Yani test yolu ile gerçeklemeye çalışır.

Sayı, alan, kitle, hacim ve biçimin değişik görünseler de aynı kaldığını anlayabilir. Renkleri ve sesleri sıralayabilir.

Bu dönemde öğrenme deneyseeldir, fakat ilişkiler algı düzeyleri kadarıyla hayat boyu sürmek üzere teşekkül etmektedir.

11-15 yaşlarında ise ruhsal olarak ne kadar çocuksu iseler düşünme

açısından da büyüklere o kadar çok yakındırlar.

Çocuklar bu dönemde nota, matematik, resim, grafik gibi soyut ve sembol yazıları okuyup çözebilir. Varsayımları hayal edebilir. Gene bu dönemde, resim ve mimari gibi sanatsal ve matematik gibi diğer ilmi disiplinlerle müzik arasında ilişki kurmaya veya onları müzikle irtibatlandırmaya muktedir olurlar.

Bruner, Piaget'den farklı olarak dönemler için katı bir çizgi çekmemiştir. Bruner'e göre insan çok küçük yaştan itibaren farklılıkları algılar. Öğrenme: "Devamlı, yaşantıyı yeniden kategorize ve sembolize etmeyi gerektiren spiralvari bir süreçtir"

"Konseptler (algı düzeyi), erişkin hayatın bütün devamınca genişler ve yenileri ilave edilerek arınırlar."⁽⁹⁾

Yukarıdaki verilerden yola çıkılarak konuyu toparlamaya çalışırsak müzik eğitimi açısından unları söylememiz mümkün olur.

En başta çocukları ve ait oldukları devreleri kesin hatlarla ayırmak, yetenekli ile yeteneksizi aynı kalıba koymaya çalışmak isabetli gözükmemektedir. O halde her çocuğu kendi algı ve ilgi düzeyi içerisinde ele almanın daha doğru bir yaklaşım olacağını belirtmek gerekir. Bununla birlikte okullardaki sınıfların ortak yaş grubu çocuklardan oluştuğunu gözönüne alırsak bazı genellemeleri yapmamız da kaçınılmaz olur.

Tecrübelerle de sabittir ki ilköğretim birinci sınıftaki bir çocuk notayı, nota yerlerini ve piyano tuşlarını öğrenerek öğretmen nezaretinde tekerleme cinsinden iki-üç perdelik notaları rahatlıkla çalabilmektedir. Bu bazı çocuklarda bir oktava yakın ezgileri sağ ve sol ellerini kullanacak düzeyde piyano (org) çalabilmeye kadar varmaktadır.

Yani özetle, ilköğretim çağına gelmiş çocuklar müziğe karşı ilgileri gözönüne alınmak kaydıyla, isterlerse basit ezgileri çalabilecek ve söyleyebilecek bir yetkinliğe ulaşmışlardır.

Enstruman ve müzik eğitimi genellemek gerekirse ilköğretim dördüncü

sınıftaki çocukların bu eğitime hazır olduklarını söyleyebiliriz.

3. 4. ERGENLİK

"Ergenlik biyolojik, delikanlılık kültürelidir."⁽¹⁰⁾ Ergenlik, oğlanların genç erkeğe, kızların da genç bir kadına dönüştüğü bir yaşam dönemidir. Yani bu dönemde onların bedenleri ikincil dişi ve erkek özelliklerini göstermeye başlar ve üreme yeteneğine kavuşur. Bu bedensel değişimler, değişik hormonların özellikle de gonadal hormonların etkisi altında gerçekleşir.⁽¹¹⁾

Erginlerde genel olarak gözlemlenen özelliklerden sözetmek gerekirse şu tesbitleri ortaya koymak gerekmektedir.

Erginler en küçük bir şekilde bile olsa, önemsizleştirildikleri, değersizleştirildikleri zaman aşırı derecede sinirlenirler, öfkelenirler. Saldırgan olurlar. Bu saldırganlıklarını bir öc alma şekline dönüştürürler. Büyüklerin isteklerine aykırı hareket etmeğe çalışırlar. Onları kendilerine benzetmeğe uğraşırlar. Onlara karşı gelirler. Böylelikle onları, eski davranışlarından uzaklaştırmaya çaba gösterirler. Başka bir deyişle, onlara geçmişteki gibi olmadıklarını anlatmak isterler.

Evrensel (erinlik) varlık anlayışının birer sonuçları olan bu davranışların anlamını kavrayamayan anneler, babalar, öğretmenler, bu evredeki çocukları gerektiği gibi değerlendiremezler.

Onları baskı, zor yolu ile eskisi gibi uslu, herşeye uyan, bütün sözleri dinleyen, bir uydu halinde yaşayan varlıklar şekline sokmak isterler. Onların izlemek istedikleri yolun tam tersini seçerler. Onun için onlarla anlaşamazlar. Bu anlaşamamazlığın sorumluluğunu büyükler de, onların dik kafalılıklarında ararlar. Burada asıl sorumluların kendileri olduklarını unuturlar.⁽¹²⁾

14-17 ilk ergenlik (ilköğretim sekiz ve lise) çağında hızlı büyüme yavaşlar. Beceri tekrar artar. Karşı cinse ilgi fazlalaşır. Duygusal gelişim hızlilik gösterir. Bu sebeble olaylara genellikle duygusal açıdan bakar, duyguları onu, idealleştirilmiş

ölçülere götürür.

Bu dönemde gencin duygusal gelişimine uygun olarak müzik sözlerinde nezaket, incelik, anlayışlı davranış, kendine güven gibi konular önerilebilir.

Genç, ergenlik döneminde, anne-babasinda hoşlanmadığı bazı özellikler görür, dışa yönelir. Daha olumlu ve güçlü kişiler arar. Sporcu, sanatçı, yazar vb. kişilere ilgi duyar. Onlar içinden bir örnek seçer. Sonra onu da değiştirir, yeni bir örnek ile özdeşim kurar.

Yalnız bir süre sonra genç, bu tipte de aradığını bulamadığı bilincine varır. İşte, "genç için kimlik oluşumu, bu durumda yani özdeşimin bittiği yerde başlar."⁽¹³⁾

Bu dönemdeki çocuk anne-baba ve öğretmenine "ben büyüdüm" demek ister. Fakat bu, saygısızlık, kabalık vb. davranışlar şeklinde tezahür eder. Bu ise yetişkin otorite ile genç arasında zıtlıklara sebep olur.

İşte bu yüzden çocuğa yol gösterici örnek davranışlar göstermek icabeder. Çocuğa, saygısızlık yapmak suretiyle büyüdüğünü isbat etmesinin mümkün olamayacağı, ukalâ davranışların insanların sevgisizliğine neden olacağı anlatılmalıdır. Saygı ve sevgi görmek için önce kendimize saygı dolayısıyla başkalarına saygı, önce kendimize sevgi, dolayısıyla da başkalarına sevgi besleyebileceğimiz vurgulanmalıdır. Yani özetle "ben, beni sevmez, saygı duyamaz isem, başkaları da beni sevmez ve saygı duymaz" bilinci işlenmelidir. Büyümek saygınlıkla ilgilidir, sevgiyle ilgilidir, onun için en önemli şey iletişimdir. En anlamlı yol ifade etmektir, açık yüreklilikle edepi tarzda cümle kurmak en güzel yoldur.

İşte bu dönem çocuklarına bu bilince yönelik şarkı sözleri konu olabilmelidir. Zira eğitimin amacı yol göstericiliği de kapsamaktadır.

Kızlarda 13-16, erkek çocuklarda ise 14-17 yaşları arasında devam eden erinlik, insan hayatında büyük bir önem taşımaktadır. Gerçekten de erinlik evresi, vücut bakımından olduğu kadar ruh planında da, kelimenin tam anlamıyla bir devrim, bir yeniden varolma mahiyetini kazanmaktadır.

Erinliğe eren çocuklar varlıklarında bir takım gizli, esrarlı ve kendilerine

tehlikeli görünen olayların cereyan ettiklerini sanırlar. Kızlar kan, erkek çocuklar çamaşırlarında spermatozoit salgıları görünce büyük bir korku duyarlar.⁽¹⁴⁾

Erinlik evresindeki çocukları kazanmanın en güvenilir yolu onları kendilerine kazandırmaktır. Onlarda, olumlu davranışlarla varlıklarını saran yetişkinlik ideallerini gerçekleştirebilecekleri ümidini yaratmaktır. Onlara, aradıkları ideal kendilerini gerçekleştirmek için yaptıkları çabalarda yardım etmektir. Kısacası, onlara, gereken yerlerini vermektir.⁽¹⁵⁾

Ayrıca ergenlik çağındaki çocuklara "ruhsal durumları dikkate alınarak, karamsar, mistik, felsefi, korkutucu, yasaklayıcı, emredici, ciddi ve gerçek dışı varlıklardan söz eden şarkılara yer verilmemelidir." ⁽¹⁶⁾

"Aksi halde, hassas ruhlarında yaralanmalar ve karamsarlıklar oluşabilir. Gülmek, eğlenmek, tebessüm, bahar, nisan, çayır-çimen, kuzular, kuşlar, kahkaha, koşmak, uçmak, deniz, ağaçlar, uçurtma, bize bu güzellikleri veren, görmemizi ve duymamızı sağlayan Allah'a şükretme gibi konuların, yine basit nota ve müzik bilgisiyle verilmesi yararlı olabilir."⁽¹⁷⁾

Ergenlik dönemi ile birlikte bilindiği gibi karşı cinse bir ilgi doğmaktadır. Tanışılan bu yeni ilginin bir yönü sevgiyi, bir yönü de cinsel merakı ve ilgiyi kapsamaktadır. Bu yeni erginler için utanılacak bir şey midir yoksa doğal karşılanması gereken bir şey midir? noktasında kuşkuya ve endişeye yol açan bir olgudur. Gencin kafasındaki bu sorulara eğitimcinin yaklaşımı ne olmalıdır? Kanaatimizce, öğretilen müzikler ve güfteleri direkt olarak erotizm ve cinsellik içermiyorsa, çocuğun dünyası ve ilgileri açısından bir zarar veya mahzur taşımamaktadır.

BÖLÜM 3.5. Çocukluk Devrelerinin Şematik Gösterimi

Yaş Dönemleri	4-7 yaş (Anaokulu)	7-9 İlköğretim 1-4 sınıflar	9-11 İlköğretim 3-6. sınıflar	11-15 İlköğ. 6-8 sınıf.
Kelime Dağarcığı	2000	3 ila 8 bin civarı	artarak devam eder	artar
Büyük kaslar gelişmiştir. Ancak vurmali çalgılar çalabilir	Evet	Evet, ancak bir enstrumani çalmaya da yavaş yavaş başlayabilir.	Evet, artık metodlu bir biçimde sevdilerek enstruman çalabilir.	Gelişmeye devam eder.
Küçük kaslar gelişmeye devam eder.	Evet	Evet	Gelişmiştir	Gelişmiştir.
Küçük kaslar tamamen gelişmiştir.	-	Gelişmiştir.	Evet	Evet
Nota öğrenebilir.	Hayır, sadece hazırlık anlamında isimlerini öğrenebilir (şekil bilgisi)	Hayır, Enstrumanları tanır. Solfej yapamaz. Ritmik okuma yapabilir.	Evet	Öğrenebilir
Enstruman çalabilir.	Hayır (Kısmen hazırlık yapabilir)	Evet Özellikle de yetenekli çocuklar	Evet	Evet Çalabilir.
Kendi cinsiyiyle oynar (tercihen)	Evet	Evet	Evet	Evet
Karşı Cinsle oynar (tercihen)	Evet	Hayır.Çoğunluk tercihi kendi cinsinedir.	Hayır. Karşı cinsle ilgi oldukça azalmıştır.	Yavaş yavaş ilgi yeniden artar.
Bencilidir	Evet	Bencilliği kısmen azalmıştır.	Daha da azalır	Bencillik fazlalaşır.
Sosyalleşir	Kısmen	Çoğunlukla evet	Gruplaşma yoluna giderler	Gruplaşır.
Zihinsel Gelişme	Somut düşünebilir(soyutlama ve sembolik düşünce yoktur)	Sayı-nota gibi sembolik diller (işaretleri) anlayabilir.	Düşünme gücü yetişkinlere yakındır.	Zihinsel yetkinlik artarak devam eder.
İlgi Alanları	Herşeye meraklıdır.	Çikolata, Ana-baba, okul öğretmen lunapark, bilgisayar ve atari oyunları kartondan minyatür ev, araba vb. maket yapımı. Uçurtma uçurmak bisiklete binmek.	Kendi fiziksel değişimleri, dolayısıyla arkadaşlarının dış görünüşleri	Karşı cinsle ilgi ve özel hobiler.

Bu şema araştırmacılara kolaylık olması ile yazar tarafından düzenlenmiştir.

BÖLÜM 4

ÇOCUK VE AŞK

Müzik güftelerinin çoğunda sevgi ve aşk vardır. Acaba sözlerde anlatılan bu duygular çocuğun yaşına ve dünyasına ne kadar ulaşır veya çocuk bundan ne anlar? Bunu anlayabilmek için psikologların çocuğun aşktan ne anladığı konusunda söyledikleri çok çok önemlidir. Zira çocuğun öğrenmesi biraz da çevresindeki uyaranlara tepki verme şeklindedir.

Çocuklar da aşık olabilirler. Yalnız bu aşk, platonik bir aşktır. Tamamıyla ideal olarak kalan, yani vücut, özellikle, cinsiyet ile doğrudan ilişkisi bulunmayan aşka, platonik aşk adı verilmektedir. Platonik aşka, çoğu zaman, en doğal şekilde çocuklarda rastlanmaktadır. Çok küçük çocuklar arasındaki dostluklar, platonik aşka kendilerini gösteren duygulardan çok farklıdır.

Aşağıda alıntı yapılan P....'nin öyküsünde aşk olayının çocuk açısından evreleri çok güzel bir tarzda adeta özetlemiştir:

P...., onbir yaşında en tanınmış bir kadın film yıldızına aşık oluyor. Onun bütün filmlerini seyretmek istiyor. Akşamları uyumadan önce, yıldızın fotoğraflarını aşık bir kimse gibi uzun uzun seyrediyor. Bunlardan birini, uyurken duyasında onu görebilmek şansını artırmak için yastığının altına koyuyor. Ona ateşli aşk mektupları yazıyor. Bununla beraber, aşkını, sevdiğini, tutulduğu kimseye ulaştırmak ihtiyacını duymuyor. Ona yazdığı mektupları en iyi dostuna göstermekle yetiniyor. Dostu da aynı yıldıza onun gibi aşık oluyor. Yalnız bu küçük aşıklar birbirlerini hiç kıskanmıyorlar.

P...., yetişkinliğinde, yıldıza karşı duyduğu aşka, en küçük cinsel arzuların yer aldıklarını hiç hatırlamıyor. Onunla ilgili rüyaları ve düşünceleri tamamiyle saf idiler. P...., yıldıza aşık olduğu zamanda istimna yapmağa başlamıştı. Yalnız, bunun, duyduğu aşkla hiç bir ilgisi yoktu.

P....'nin yıldıza aşkı bir yıl sürdü. Okul arkadaşı bir kız, yavaş yavaş

arkadaşıyla bir nehir kenarında dolaşırken görüyordu. Rüyasında da bazan, kendisini evlenme töreninde buluyordu. Kız arkadaşına da aşk mektupları yazıyordu. Yalnız bu mektuplardan hiç birini ona göndermiyordu. Kimseye göstermiyordu. Dostuna, kız arkadaşı için duyduğu duyguları söylemekten çekiniyordu, utanıyordu.

P..., sevdiğini söylemeden önce kız ile çok iyi arkadaşlık ilişkilerini devam ettiriyordu. Sınıflarının iki eski iyi öğrencileri idiler. Teneffüslerde beraber oynuyorlardı. Kitaplarını birbirlerine veriyorlardı. Zaman zaman okul ödevlerini beraber hazırlıyorlardı. Kız, arkadaşının davranışlarının birdenbire değişmesini anlayamıyordu. P..., ondan uzak durmaya çalışıyordu. Onunla, sadece alay etmek için konuşuyordu. Kız böyle şeylere alışmamıştı. P...'den başka hiç kimse, kendisi ile kaba bir şekilde konuşmuyordu. P..., sonraları, özellikle kız arkadaşını rüyasında kendisine en yakın bulduğu geceyi izleyen günde ona karşı kaba hareket etmekten uzak kalmadığını hatırlıyordu. Başucundan ayrılmadığı kitaplarındaki aşıklar gibi, sevgiyi belirten, ateşli kelimelerle konuşmak arzusunu duyduğu kıza karşı böyle düşmanca hareket etmesinin nedenini kendisi de bilmiyordu. En büyük arzusu kız arkadaşının kendisine karşı hayranlık duymasıydı. Onun kendisinden nefret etmesinden korkuyordu.

Çocuğun duyguları ile davranışları arasındaki çelişme, zamanımızda iyi bilinen bir savunma mekanizmasından ileri geliyordu. Çocuk, bilinç altında ateşli aşkından korkuyordu. Sinema yıldızı ile aşkı onu korkutmuyordu. Daha doğrusu, bu aşk onun için bir tehlike yaratmıyordu. Çünkü, ona yaklaşmasına olanak yoktu. Kız arkadaşı ise, tersine olarak yakında, yanında idi. Çocuğun yeni kavuştuğu özgürlük için bir tehlike oluşturuyordu. Bunun için, ünlü yıldızdan olduğu kadar ondan da uzak kalması gerekiyordu. Çocuğun, kıza karşı saldırgan olmasının nedeni bu idi. Bununla beraber, çocuk gizliden gizliye onu seyretmekten de uzak kalamıyordu. Onu sokakta adım izliyordu. Onun böyle hareket etmesinin nedeni kızın sokakta büyük tehlikelerle karşılaşabileceğini düşünmesiydi. Böyle bir tehlike karşısında, onu hayatı pahasına da olsa kurtarmağa çalışacaktı. Böylece de onun kendisini ne kadar sevdiğini anlayacaktı. Kabalıklarından dolayı kendisini bağışlayacaktı. Kızın başkalarıyla konuştuğunu görünce, bu konuşmalar ne kadar temiz olursa olsunlar,

kıskançlığın bütün acılarını duyuyordu.

Aradan üç yıl geçiyor. P... aylardır, onu pek düşünmüyor. İşte bu zamanda ona ilk aşk mektubunu gönderiyor. Her ikisi de on beş yaşında idiler. Mektubu gönderdikten bir gün sonra, yaptığı işin bir delilik olduğunu düşünüyor. Çok utanıyor ve bu yüzden okula gitmiyor. Buna karşılık, kız kendisine cevap veriyor. Bundan sonra da ve yıllarca karşılıklı olarak birbirlerini seviyorlar. Elele tutunarak تنها yerlerde geziniyorlar. Aynı kitapları okuyorlar. Tatillerde birbirlerine ateşli mektuplar yazıyorlar. P..., bazı çapkınlıklar yapmasına rağmen, onların platonik aşklarını gölgeliyecek hiç bir cinsel arzu duymuyorlar. Aradan yirmi yıl geçiyor. P..., ilk aşkı gibi düşündüğü kimseyi sevgiyle anmakta devam ediyor. Yıldıza karşı duyduğu aşkı ise bir çocukluk sayıyor. Evli, bir kaç çocuğu olan sevgilisinin aşkın sevincini tadabileceğine inanmakta zorluk çekiyor. Cinsel bakımdan bir tutukluk göstermiyor. Cinsel hazları kadınlar için tamamiyle meşru, hatta zorunlu buluyor. Fakat sevgilisini onlardan ayırıyor. Çünkü o, kendisi için sembolize edilmiş bir idealdir. Çocukluğuna ait temiz ve güzellik idealinin bir sembolüdür.

Çocuk aşkları, yetişkinlerin ve yaşlıların aşkları kadar ciddiye alınmalıdır. Duygusal hayat, insanla beraber var olur. İnsan, her yaşta, tutkusal bir aşk duyabilir. Çocuk, cinsel içgüdüstü olgunluğa ulaşmadan önce de, sevmek ihtiyacını duyar ve gerçekten de sever. Cinsel eğilim ortadan kaybolduktan sonra bile, insan, yaşlılık çağında aşık olabilir.

Burada, çocukların duydukları platonik aşklarda cinsel eğilimin hiç bir rol oynamadığını söylemek istemiyoruz. Platonik aşk duyan çocukların büyük çoğunluğunun karşı cinstekilere tutulmaları cinsel eğilimin rol oynadığını göstermektedir. Yalnız platonik aşkta, geniş anlamında düşünülen, yetişkininkinden tamamiyle ayrı, bilinçli bir birleşme arzusundan uzak bir cinsiyet etkisi kendini gösterir. Öyle görünüyor ki bu duygusal olgunluk ile cinsiyet olgunluğu süreçleri bir paralellik göstermektedirler. Bir bütünlük meydana getirmeden önce cinsel ve duygusal hayat ayrı ayrı etkiler yapmaktadırlar.⁽¹⁸⁾

Freud kuramına göre her çocuk, güçlü bir cinsel içgüdüyle doğar. Çocuğun cinsel içgüdüstü ve hazzı çocuğa göre, çocuğa özgü, değişik ve ancak çocukta yer alabilecek bir özelliktir.

Çocuk, içgüdüsel bir şekilde, ayıp ve günah sayılabilecek şeylere, yani, cinsiyete aşkında yer vermez. Bununla beraber, aşkın aşırı derecede idealleştirilmesi yüzünden yetişkinliklerinde bazı cinsel bozukluklar gösterebilirler.⁽¹⁹⁾ Demek ki çocuk aşkı, cinsellikten yüzde yüz soyutlanmamalıdır. Günümüzde televizyon ve pop parçaları bu işlevi fazlasıyla yerine getirmektedir.

BÖLÜM 5

YARATICILIK

Her müzik dahi bestecilerin elinde yücelmiş, eserlerinde doruk noktasına ulaşmıştır. "Milli Müzik", bütün teknik esasları ve metodları, yeteneklerini eserlerine dökmüş bestecilerin müziği kullanış şekillerinden oluşturulabilir. Dahi besteciye tanımlarsak, dünyanın kullandığı müzik tekniklerini kendi müziğine tatbik ederek, karakterini bozmadan yenilikler yapabilen ve bu düşünce içinde ileri eserler verebilen ve millete benimsetebilen kişidir, diyebiliriz.⁽²⁰⁾

Yaptıklarını yaratıcı diye nitelendiririz, çünkü bu, dünyaya ilişkin anlayışımızı derinleştirerek, gördüğümüz biçimiyle dünyayı değiştirir. Bir kez çözdüğüm bir sorun bir daha aklımı kurcalamaz; bildiğimi yeniden bulmaya girişmem. Bir buluşta bulundum mu, bundan böyle dünyayı hiç bir zaman eskisi gibi görmem. Gözlerim başka türlü olmuştur; kendimi başka türlü görüp düşünen bir kişi durumuna dönüştürmüştümdür. Bir gediği, sorun ile buluş arasında uzanan bir gediği aşp öbür yana geçmişimdir.⁽²¹⁾

Yani yaratıcılık eğitimin bir parçası, tekamülün basamaklarından birisidir. İnsan ufkunun gelişmesi için, bilgiye ulaşmak için vazgeçilmezdir. Yaratıcılık, bir düşünme eylemidir, tasavvur, bir hayaldir. İnsan özbenliğinin sesidir. Hayatın kodları, simgeleri, varyasyonlarıdır. Yaratıcılıkta trafik işaretleri, kurallar yoktur. Gerçeklerin kayıtları da yoktur. Alabildiğine serbesti ve farklı düşüncelere dalıp gitme vardır, hayâl vardır. Yaratıcılıkta, insan hayalleri kadar insandır. İnsan benliğinde yaratıcılık; bilinç altındaki kayıt, baskı ve korkulardan azade olup, insanın kendi kendini yenmesi, özgürlük arayışları vb. söz konusudur. Yaratıcılık özgürlüktür.

5. 1. MÜZİK - HAFIZA- İÇGÜDÜ

Hoşumuza giden bir melodi içimizde kendi kendine bizim de gayr-i ihtiyari ve isteğimiz dışında tınlar durur.

İnsan düşünceli olduğunda, duygulu anlarında bu melodiler bir anlam kazanır ve biz söyler, mırıldanır dururuz. Tabii bu ara hafıza ve zihni meşguliyet ezgideki yönelimin komutlarına programlanır ve sürüklenmekten çoğu zaman kendini alamaz. Schopenhauer'in (1877-1860) ise görüşleri şöyledir.

Müzik, asla fenomeni anlatamaz. Müziğin anlattığı şey, bütün fenomenlerin iç özü ve kendinde varlığıdır. Yani iradeyle özdeştir.

Bu nedenle, müziğin belli bir nesneyi, benzer bir hüznü, benzer bir tutkuyu, iç rahatlığını anlattığı söylenemez. Müzikte anlatılan şey, her çeşit dürtü ve koşulun dışındaki genel ve soyut öz'dür. Ama bu soyut özü kolaylıkla ve eksiksiz olarak kavrarız.

Müziğin özü üzerinde uzun dönem düşündükten sonra, artık bu sanattan şevk duymanın en tatlı bir haz olduğunu söyleyebiliriz ve bunu tatmanızı öneririm size. İnsan ruhuna daha dolaysız ve derin biçimde etki eden başka bir sanat yoktur. Çünkü hiç bir sanat, yaşamının gerçek özünü, müzik gibi dolaysız ve derin bir biçimde anlatamaz. Güzel ve yüce melodiler duymak, duyguları yıkamak gibidir. İnsanı bütün pislik zavallılık ve bayağılıklardan arındırır⁽²²⁾.

BÖLÜM 6

İLKÖĞRETİMDE KULLANILAN HALK EZGİLERİNİN İNCELENMESİ

NOT: İncelenen eserlerde "G" harfi, güçlü'yü ifade edecektir.

NOT : Syllabique : İçinde hiç hece bağı bulunmayan notalar Syllabique'dir.

Melismatique : İçinde bağı notaların kullanıldığı müzik eserleridir.

NOT : 8 nci bölümde çocuklara halk ezgileriyle ilgili olan sorular aşağıya aktarılmıştır(Bakınız 8.1, sayfa: 81).

1. Bilinmeyen kelimeler var mıdır, varsa hangileridir?
2. Bu ezgi'nin sözleri neleri anlatmaktadır?
3. Bu ezgi sizde ne tür duygular uyandırmaktadı?
4. Sizce sözler ve konu eğitime uygun mudur?
5. Size hitap edip etmediğini nedenleriyle açıklayınız?

6.1. TİN YABA'NIN TAŞLARI

Orta Ordu

TİN - ya - ba - nın taş - la - rı - da civ civ ö - ter kuş - la - rı
 Hiç kim - se - ye ben - ze - mez de gü - zel kı - zın saç - la - rı
 TİN - ya - ba - na var - dın mı da gü - zel kı - zı gör - dün - mü
 Gü - zel kı - zın sa - çı - nı da e - lin i - le ör - dün - mü

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Doğal bir çevreyle bezenmiş güzel bir belde yaşayan ve ilgi toplayan güzel bir kızı tablolaştırıyor.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 -14 Yaş Grubu Kız Çocuklarından Alıntılar

- Bu türküler köyde yaşanan ilginç olayların insanlar üzerinde bıraktığı

etkileyici güzellikleri anlatıyor.

- Güzel duygular uyandırıyor.
- Bir kızın güzel saçları olduğunu anlatıyor.
- İnsanda doğayla ilgili güzel duygular uyandırıyor.
- Kardeşlik, kuşların  tmesi, tabiiyet duygusu uyandırıyor.
- Anlamadım.

13 -14 Yaş Grubu Erkek  ocuklarından Alıntılar

- Oradaki kızın güzelliğini anlatıyor.
- Beni düşündürüyor, anlatılanları merak ediyorum.
- Anlamadım, içimi kararttı.
- Oradaki kızların saçlarının güzel olduğunu anlatıyor.
- Anlamadım.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler): Yok, sözler anlaşılıyor.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI

Uyak Düzeni

Hece Dura ı

Tinyaba'nın ta�ları (da)	a	duraksız 7'li
Civ civ �ter kuşları	a	duraksız 7'li
Hiç kimseye benzemez (de)	b	duraksız 7'li
Güzel kızın saçları	a	duraksız 7'li

a) Edebi Türü : Mani

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye ( ) ve ( ) 'l k değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Ba lı notalar kullanılmamıştır.

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 4/4 l k

b) Toplam  l   sayısı : 4  l  

DEĞERLENDİRME

Sözler 13-14 yaş grubu çocuklar tarafından anlaşılmış ve sevilmiştir. Güfte uyak açısından da kulağa hoş gelmektedir.

Kullanılan nota değerleri, ses sahası ve usûl basit ve sadedir.

Yukardaki özellikleri dolayısıyla bu ezginin çocuklar için uygun olduğu söylenebilir.

6.2. OTURMUŞ KAPIYA

Orta

Eskişehir

O - tur muş ka - pı - ya por - ta - kal so - yar Soy - ma oğ - lan soy - ma e - li - ni bo - yar
Bir ta - ne ye - meyle İn - san - mı do - yar Ta - bak ta - bak gö - rüp göz doymayın - ca

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam) :** Tam anafikir anlaşılmamakla birlikte insanın açgözlülüğüne atıf yapıyor ve tavsiyede bulunuluyor.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 -14 Yaş Grubu Kız Çocuklarından Alıntılar

- Bir çocuğun portakal sayması anlatılıyor.
- Parçayı yazan aç gözlülük yapmış.
- Duygu işlenmemiş
- Bir insanın bir insana verdiği öğüt söz konusu.
- Bir çocuğun portakal yediğini ama doymadığını anlatıyor.
- Bir oğlana tavsiye olarak : o kadar portakalı görüyorsun niçin hala bir tane yemeye çalışıyorsun deniliyor.

13 -14 Yaş Grubu Erkek Çocuklarından Alıntılar

- Hiç bir duygu uyandırmıyor.
- Hoş bir şarkı değil.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler): Yok

EZGİNİN EDEBİ YAPISI

	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Oturmuş kapıya portakal soyar	a	6 + 5 = 11'li
Soyma oğlan soyma elini boyar	a	6 + 5 = 11'li
Bir tane yemeyle insan mı doyar	a	6 + 5 = 11'li
Tabak tabak görüp göz doymayınca	b	6 + 5 = 11'li

a) Edebi Türü : Koşma

b) Vezni : 11'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (♪) ve (♫) 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bağlı notalar kullanılmamıştır.

Seyri : inici - çıkıcı

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 2/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 6 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Sözler , çocukların ekserisi tarafından kısmen ya da tamamına yakın anlaşılrsa da, pek önemli ve etkileyici bulunmamıştır. ayrıca, sözlerdeki anafikir tam net olarak algılanamamaktadır. En azından kitapta kullanıldığı şekli ile.

Bu sözlerin çocuklar açısından bir kazanım olduğunu söylememiz çok güç. Bu sebeple sözler, ya hiç alıntılanmayabilir, yahut iki, üç kıt'a halinde daha anlamlı bir şey oluşması için kıtalar çoğaltılabilirdi, ya da varsa bir öyküsü, hikayesi o ilave edilebilirdi.

Ezgi, melodik açıdan dar ses sahasına sahip ve oldukça basit bir yapıdadır. Güzel tarafı sekizlik notalardan oluşmuş olması. Bu ve benzeri parçalar, çocuğun ritmik okumasını geliştirmek için, basitliği ve kolaylığı nedeniyle çok uygundur.

Netice olarak çocuk müzikleri için daha kaliteli sözlere, içeriklere ihtiyaç

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler): Delilo, destane ve hezen.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI**Uyak Düzeni****Hece Durağı**

Dam başında hezen var

a

4 + 3 = 7

Hezende bir gezen var

a

4 + 3 = 7

Hezen seni kırarım

b

4 + 3 = 7

Gezdiğimi sezen var

a

4 + 3 = 7

(Bağlantı) Delilo delilo destane

c

duraksız 9

a) Edebi Türü : Mani tipi türkü**b) Vezni : 7'li hece vezni****HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL****a) Syllabique** : Bir heceye () () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.**b) Melismatique** : Bir hece birden fazla notada () şeklinde kullanılmıştır.**Seyri : Çıkıcı**

FA - SOL - Çıkıcı 2'li büyük aralık kullanılmıştır.

Mİ - FA - Çıkıcı 2'li küçük aralık kullanılmıştır.

SOL-Mİ - İnici 3'lü küçük aralık kullanılmıştır.

EZGİNİN RİTMİK YAPISI**a) Usûl : 2/4 lük****b) Toplam Ölçü sayısı : 8 Ölçü****DEĞERLENDİRME**

Bu sevimli halk ezgisi çocuklar tarafından oldukça sevilerek beğenilerek çalınıp söylenmektedir. Bunda;

Ritmin hareketli canlı olması,

Melodinin kolay akıcı ve akılda kalıcı olması başlıca etkenlerdir.

Sözlerinde de iki, üç kelimenin anlamı dışında bir problem yok.

Nota değerleri, kullanılan zamanlar açısından (1,2,4,8 gibi) geometriktir.

Nota ikili aralıklardan oluşmuştur. Benzer nota değerlerinin kullandığı bu zamanlar çocuklar için en kolay olan nota değerleri (zamanları) dir.

Netice olarak ezgi çocuklar için uygundur.

6.4. HA UN ELE

Orta Çankırı

Çı - ra çak-tım yan-ma - dı da me - yil ver - dim al - ma - dı da
 Çok yal-var-dım Al - la - ha da du - am ka - bul ol - ma - dı da
 Hah ha da ha un e - le hah ha da ha dön-e - le ha
 Hah ha da ha gü-ze - le hah ha da ha fi - da-na ha

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Sevgiliye kavuşma isteği anlatılmaktadır.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 - Yaş Grubu Çocuklardan Alıntılar

- Köylü olan birisinin eğlendiği;
- Bu türkünün özlerinden hiç bir anafikir anlamıyorum.
- Örnek bir parça, çünkü Allah'a dua var.
- Bana köyümü ve yaptığım işleri hatırlatıyor, gibi ifadeler bulunmaktadır.

c) **Bilinmeyen (yöresel) kelimeler):** Meyil, firek ve felek.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI

Uyak Düzeni

Hece Durağı

Çıra çaktım yanmadı (da)

a

4 + 3 = 7'li

Meyil verdim olmadı (da)

a

4 + 3 = 7'li

Çok yalvardım Allah'a (da)	b	4+ 3 = 7'li
Duam kabul olmadı (da)	a	4 + 3 = 7'li
Ha ha da ha un ele hah	b	8'li
ha da ha dön ele ha	a	6'lı

a) Edebi Türü : Mani tipi türkü

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bağlı notalar kullanılmamıştır.

Anlamsızları : Ha ha da

Seyri : Çıkıcı

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 2/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 9 Ölçü

DEĞERLENDİRME

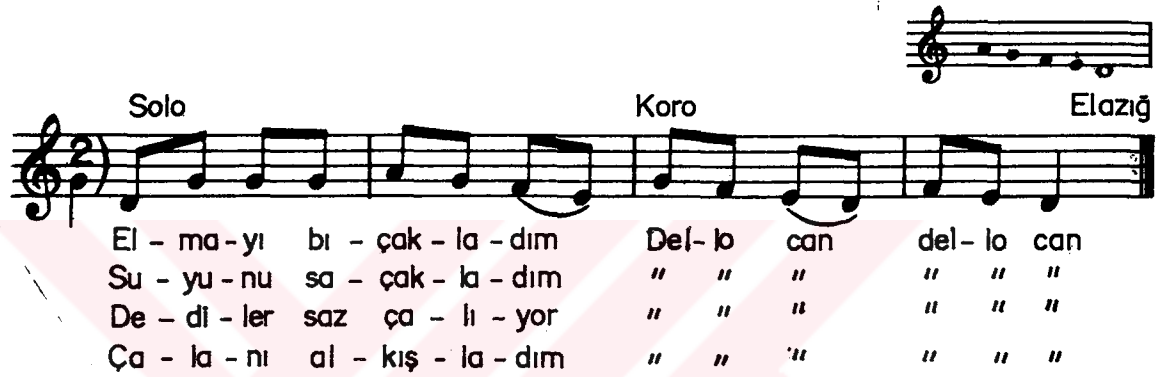
Ezginin sözleri anlam itibarıyla çocukların anlayabileceği kolaylıkta değildir. Ancak metropolde yaşayan, doğayı ve yeşili özleyen öğrenciler için bu sözler, köy yaşantısını anımsatmıştır. Güfte için söylenebilecek tek olumlu yön de bundan ibarettir. Ayrıca sözlerdeki uyak düzeninin kulağa hoş gelmesini de buna ekleyebiliriz. Meyil, firek ve felek kelimeleri hem Bölüm 1'de adı geçen kitapta açıklanmamış, hem de çocuklar tarafından anlaşılmamıştır. Sözler için netice olarak çocukların fazlaca ilgisini çekmediğini, daha doğrusu tam anlaşılamadığını söyleyebiliriz.

Melodik yapı ardışık seslerden oluşmuştur. Bu özellik öğrenciler için büyük kolaylık sağlamaktadır. Ezgideki ses sahası çocuklar için uygundur. Ayrıca enstruman (blok flüt) icrası açısından da kolaylık sağlamaktadır.

Ritmik yapı basit zamanlıdır, dolayısıyla ezgi, ritmik açıdan da çocukların başarabileceği bir yapıdadır. Daha da önemlisi ezgi canlı, neşeli bir yapıda olması, oyun havasına benzemesi dolayısıyla öğrenciler açısından sevebilir özelliktedir.

Netice olarak sözlerin çok iyi anlaşılabilmesi dışında ezgi, çocukların sevdiği melodik ve ritmik özelliklere sahiptir.

6.5. DELLO CAN

Solo **Koro** **Elazığ**

El - ma - yı bı - çak - la - dım De - lo can del - lo can
 Su - yu - nu sa - çak - la - dım " " " " " "
 De - di - ler saz ça - lı - yor " " " " " "
 Ça - la - nı al - kış - la - dım " " " " " "

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Anafikir belli değil, eğlence amacıyla yapılmış, sevgi ve kıskançlık teması.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 - Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Doğayı anlatıyor.
- Hitap etmiyor.
- Eğitime uygun.
- Eğitime sadece müziği uygun.
- Sevgiyi ve neşeyi anlatıyor.
- İki kişinin aşkını anlatıyor.

13 - Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Hitap etmiyor.

- Eğitimle ilgisi yok.
- Sevgiyi anlatıyor.
- Tabiat sevgisi, doğa sevgisi.
- Beni köye götürdü.
- Anlamadım.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler): yüke, dike, büke ve saçaklamak

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Elmayı bıçakladım	a	3 + 4 = 7'li
Suyunu saçakladım	a	3 + 4 = 7'li
Dediler saz çalıyor	b	3 + 4 = 7'li
Çalanı alkışladım	a	3 + 4 = 7'li
Elmayı yüke koydum	a	3 + 4 = 7'li
Ağzını dike koydum	a	3 + 4 = 7'li
Sazın elinden aldım	a	7'li
Boynunu büke koydum	a	7'li

a) Edebi Türü : mani

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki nota karşılık gelmiştir.

Anlamlılar: Dello Can

Seyri : İnici-çıkıcı

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 2/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 4 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Ritmik ve melodik açılardan ezgide çocuklar için hiç bir güçlük yok. Tam tersine melodik ve ritmik olarak ezgi oldukça kolay ve basit bir yapıda olduğundan çocuklar için uygundur.

Sözler kafiye olarak kulağa hoş gelmekle birlikte, 13 yaş grubu çocukların değerlendirmelerinden de anlaşılacağı gibi muğlak ve anlamsız bulunmuştur. Daha doğrusu özel bir anafikir çıkarılamamıştır.

Sonuç olarak ezgi, çocuklar için güfte olarak değil, ancak, ritmik ve melodik açılardan oldukça uygun bir eserdir.

6. 6. ENTARİSİ DIM DIM YAR

Sivas

Coşkulu

En - ta - rı - si dım dım yar ge - lir di - ye um dum yar
 Yat - sı - ya da bek - le - dım göz - le - ri - mi yum dum yar
 Hımı hımı hım hım hım hım yar vıy vıy vıy vıy vıy vıy yar
 " " " " " " " " " " " " "

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Sevgi, yâri bekleyiş... Özlem.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 - Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Hiç bir duygu uyandırmıyor.
- Çok saçma.
- Bu parça yerine özlemi anlatıyor.
- Hasret çeken bir kişiyi anlatıyor.
- Özlem ifade ediliyor.
- Eğitime uygun çünkü aşkı anlatıyor.
- Hitap etmiyor.

13 - Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Sevdiği birisinin gelmemesini anlatmakta.
- Eğitime uygun değil.
- Hitap etmiyor
- Çok hoş bir ezgi.

c) **Bilinmeyen (yöresel) kelime** Yok.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI**Uyak Düzeni****Hece Durağı**

Entarisi dım dım yar

a

7'li

Gelir diye umdum yar

a

7'li

Hımı hımı hım hım hım hım yar

a

9'lu

Hımı hımı hım hım hım hım yar

a

9'lu

a) Edebi Türü : Kurationsız türkü**HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL****a) Syllabique** : Bir heceye () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.**b) Melismatique** : Bir heceye () ve () iki nota karşılık gelmiştir.**Anlamsızlar:** Vıy hım, dım dım**Seyri :** Çıkıcı**EZGİNİN RİTMİK YAPISI****a) Usûl :** 4/4 lük**b) Toplam Ölçü sayısı :** 4 Ölçü**DEĞERLENDİRME**

Ezginin güftesi öğrencilerin 2/3 çoğunluğu tarafından anlaşılmış ve genel olarak sevilip beğenilmiştir.

Ses sahası bir oktavı aşmamış ve ritmik yapı basit usûllerden olan 4/4'lük usûlle oluşturulmuştur. Bilindiği gibi basit usûller çocuklar için en kolay anlaşılabilen ve kavranabilen usûllerdir.

Kullanılan ardışık sesler ile re-sol dörtlüsü de çocukların söyleyebileceği kolay aralıklardır.

Neticede ezginin 13 yaş grubu öğrenciler için uygun bir ezgi olduğunu söyleyebiliriz.

6.7. MAVİ YELEĞİN OĞLAN

Çabukca Tokat

Ma - vi ye - le - ğin oğ - lan da ne - dir di - le - ğin oğ - lan
Ben sev - dim sen bil - me - din de yan - sın yü - re - ğin oğ - lan

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Sevdalı bir kızın duygularını anlatmakta.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 - Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Eğitime uygun (12 kişi)
- Hitap ediyor (11 kişi)
- Sevgiyi anlatıyor (5 kişi)
- Okulda aşkın işi yok (5 kişi)
- Çok duygusal bir parça (3 kişi)

13 - Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Eğitime uygun (7 kişi)
- Bana hitap etmiyor (6 kişi)
- Eğitime uygun değil (5 kişi)
- Bir çocuğun yeleğini anlatıyor (3 kişi)
- Sevgiyi anlatıyor (3 kişi)

c) **Bilinmeyen (yöresel) kelimeler):** Mani

EZGİNİN EDEBİ YAPISI**Uyak Düzeni****Hece Durağı**

Mavi yeleğın oğlan (da)

a

Duraksız 7'li

Nedir dileğın oğlan

a

Duraksız 7'li

Ben sevdım sen bilmedin (de)

b

3 + 4 = 7'li

Yansın yüreğın oğlan

a

Duraksız 7'li

a) Edebi Türü : Mani**b) Vezni : 7'li hece vezni****HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL**

a) Syllabique : Bir heceye () () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki nota karşılık gelmiştir.

EZGİNİN RİTMİK YAPISI**a) Usûl : 4/4 lük****b) Toplam Ölçü sayısı : 4 Ölçü****DEĞERLENDİRME**

13 yaş grubu kızların % 85'i sözleri hem anlamakta hem de sevgiyle ilgili olduğundan beğenmektedir. Oysa aynı yaş grubundaki erkek çocukların ancak % 50'si sözleri eğitime uygun ve anlamlı bulmaktadır. Diğer yarısı ise aşk ile ilgilenmemekte yahutta sözlerde sadece yelek anlatıldığı gibi şeyler söylemektedirler.

Aynı sözler 14 yaş grubu çocuklara sorulsa idi, beğeni oranı % 90'lara doğru rahatça çıkardı. Kanaatimizce, konu, ergenlik ile ilgilidir. Kız çocukları 13 yaşında ergen olurlarken erkek çocukları henüz daha yeni yeni hazırlık safhasına giriyorlar.

Sözler çocukların mevcut durumuna ya uygun ya da bir adım önde olması icap ettiğinden yine de eğitim için sakıncalı sayılmaz. Ancak bu, çocuklar için daha ideal sözlerin olmayacağı anlamına gelmemelidir.

Ritmik ve melodik olarak ta ezgi, çocuk müziği kriterleri açısından uygundur. Çünkü ses sahası, ton, seslerin ardışık olması, usûlünün basit zamanlı olması gibi kolaylıklar nedeniyle, çocukların rahatça intibak edebileceği düzeydedir. Çocuklar bu tip ezgileri hem flütle çalabilmekte, hem de rahatça söyleyebilmektedir.

Netice olarak ezgi, çocuklar için uygundur diyebiliriz.

6. 8. GİDEN AY TUTULUR MU?

Orta Bayburt

Gi- den ay tu - tu - lur mu e - li - ne de turnam e - li - ne

E - li - ni koy - muş kemer i - ni sar - mış be - li - ne de yavrum be - li - ne

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam)** Sevgiliyi, uzanılmaz ay kadar güzel ve erişilmez olarak tasvir etmekte.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 - Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Duygu uyandırmıyor, hitap etmiyor, eğitime uygun değil (21 kişi)
- Eğitime uygun çünkü, Ay'ın güzelliği konu edilmiş (5 kişi)
- Saçma bulan ve anlamayan (5 kişi)
- Çocuksu bulanlar (3 kişi)
- Sevdiği kişinin tarifini yapıp ona hayranlığını anlatıyor (7 kişi)
- Ay'ın tutulmasını anlatıyor (4 kişi)
- Eğitime ne yararı ne de zararı var.

13 - Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Ay'ın yüksekte olduğunu, hiç tutulamıyacağını anlatıyor (9 kişi)
- Konusu eğitime uygun ve hitabediyor diyenler (13 kişi)
- Hitap etmiyor (10 kişi)
- Ay tutulması, doğa-tabiat sevgisi, Ay'ın parlaklığı vb. diyenler (10 kişi)
- Sevgilisine olan duygusu beni duygulandırdı.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler) Eline de turnam.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Giden ay tutulur mu	a	7'li
Eline de turnam eline	b	8'li
Elini koymuş kemerini sarmış	c	11'li
Beline de yavrum beline	b	9'lu

a) Edebi Türü : Kurationsız türkü

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

- a) Syllabique : Bir heceye () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.
- b) Melismatique : Bir heceye () iki nota karşılık gelmiştir.

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

- a) Usûl : 4/4 lük
- b) Toplam Ölçü sayısı : 8 Ölçü

DEĞERLENDİRME

13 yaş grubu çocuklar üzerinde yapılan araştırmaya göre alınan cevapları dört grupta toplayabiliriz. Bunlar olumlu, olumsuz, alakasız ve görsel (soyutu görmeyen) cevaplardır.

- a) Olumlu bulan kız sayısı 20, erkek sayısı 28 kişi
- b) Olumsuz bulan kız sayısı 28, erkek sayısı 24 kişi
- c) Alakasız (ilgisiz) cevap veren kız öğrenci yok, erkekler ise 5 kişidir.
- d) Görsel (somut) cevap veren kız sayısı 4, erkek sayısı ise 12 kişidir.

Görsel hafızaya dayanan somut'u anlayıp, soyut'u fazlaca hissedemeyen çocuklar daha ziyade ergen olmamış erkek çocuklar olmaktadır, çünkü kızlar daha önce ergen olmaktadır. Bu cevaplara örnekler:

- Ay'ın gece olunca güneş gibi parlayıp etrafı aydınlatması şeklinde hem alakasız hem de görsel,

- Ay'da hayat olduğunu anlatıyor,

- Doğa'yı anlatıyor veya,

- Ay'ın tutulmasını anlatıyor gibi cevap türleridir.

Netice olarak, sözlerin anlatılmak istenen şekilde değil de, anlaşılacak istenen şekilde algılandığını, dolayısıyla amacına ulaşmayan bir içerikle mevcut bulunduğunu kaydedebiliriz.

Sonuç olarak ise, sözler hariç olmak üzere ezginin ritmik ve melodik açılardan çocuklar için uygun bir ezgi olduğu söylenebilir.

6. 9. MAÇKA YOLLARI

Orta *mf* Maçka

1.2. Oy — 1- Maç-ka yol-la - rı taş - lı — ge - li - yor sa - rı saç - lı
2- Yu - ka - rı gel yu - ka - rı ır - ma - ğın gö - zün de - yim

p

1. Ne ol - du sa - na ya - rim böy - le göz - le - rin yaş - lı
2. El - ler ne der - se de - sin ben yi - ne sö - züm - de - yim

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Çevre baskısına rağmen aşkın sürdürülme isteği.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

12- 13 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Sevdiği kişinin özelliklerini anlatan bir parça.
- Ben bu tür duygular yaşamadığım için bana hitabetmiyor.
- Bize anlatılan öğütlere ters düşen şeyler anlatılmış!?
- Böyle gençlere acıyorum
- Müziği eğitime uygun ama sözleri mantıksız.
- İnsana sevdiğini hatırlatıyor.

12- 13 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Köydeki bir sevgiyi anlatıyor
- Çok güzel bir parça

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler): Irmağın gözü ve mačka.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Mačka yolları taşlı	a	7'li
Geliyor sarı saçlı	a	7'li
Ne oldu sana yarım	b	7'li
Böyle gözlerin yaşlı	a	7'li
Yukarı gel yukarı	a	7'li
Irmağın gözündeyim	b	7'li
Eller ne derse desin	c	7'li
Ben yine sözümdeyim	b	7'li

a) Edebi Türü : Mani

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye () () ve ()'lük değerler

karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () ve () karşılık gelmiştir.

Anlamsızlar : Oy

Seyri : İnici

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 2/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 10 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Çocukların geneli ezgiyi oldukça beğenmektedirler. Sözlerin içeriğini çocukların yarısından fazlası kendilerine yakın bulmuşlardır. Azınlıkta kalan diğer öğrenci grubu ise güfteyi kendi duygularıyla bağdaştıramadıklarını ifade etmişlerdir. Bir başka tesbit ise şöyledir: Kız çocukları, erkek çocuklara oranla duygusal içerikli sözlere daha fazla ilgi göstermektedirler.

13 yaş grubu çocuklarının azınlıkta kalan bir bölümü ise ezginin güftesini sadece göz hafızası ile değerlendirmektedirler. Yani sözlerde anlatılmak istenen şeyin sadece sevilen kızın saçlarının ve gözlerinin güzelliği olduğunu söylemektedirler.

Yine azınlıkta kalan öğrencilerden bazıları "aşk" konusunun eğitimle ve eğitim müzikleriyle bir ilgisi olamayacağı ve olmaması gerektiği kanaatini taşımaktadırlar. Bu kanaat ise daha çok ergenlik öncesi çocukluk devresini yaşayan öğrencilerde görülmektedir.

Öte yandan ezginin çocuklar için uygun olup olmadığını belirtmek gerekirse, öğrencilerin genelinin ezgiyi sevip beğendiğini dolayısıyla çocuklara uygun olduğunu söyleyebiliriz.

6. 10. CEVİZİN ETEKLERİ

Orta

Orta Anadolu

Ce-vi-zin e - tek - le - ri sal - lan da gel sen ba - ri
A - ra-mız ı - rak düş-tü mek - tu - bu kes - me ba - ri

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Ayrılığı, hasreti ve mektuplarına isteğini anlatıyor.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

14 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Doğrusu bende o kadar derin duygular uyandırmıyor
- ayrılık anlatıyor
- Hasret duygusu anlatılıyor
- Eğitime uygun

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Sevgilisini özlediğini anlatıyor
- Sevgiyi anlatıyor
- Birbirini seven iki kişinin ayrıldıkları hasret çektikleri anlatılıyor
- Ritmik bir parça
- Eğitime uygun.

c) **Bilinmeyen (yöresel) kelimeler):** Irak düşmek tabiri.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI

Uyak Düzeni

Hece Durağı

Cevizin etekleri

a

7'li

Sallanda gel sen bari

a

7'li

Aramız ırak düştü

b

7'li

Mektubu kesme bari

a

7'li

İnce bel ipek kumaş	c	7'li
Gel seninle kavuşak	d	7'li
Aramız derya deniz	e	7'li
Mektubunan konuşak	d	7'li

a) Edebi Türü : Mani kafiye düzeniyle söylenmiş türkü.

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (, () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki nota karşılık gelmiştir.

Seyri : inici

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 4/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 4 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Ezgi, canlı, hareketli ve ritmik bir yapıdadır. Sözlerin anlaşıldığı ve 13-14 yaş grubunun çoğunluğuna uygun geldiği bizzat çocuklar tarafından ifade edilmiştir.

Ezgi ses sahası, melodik ve ritmik yapıları açısından da çocuklar için oldukça uygundur. Yani özetle söylenirse ezgi, dar bir ses sahasında ve basit zamanlı bir usûldedir. Sözler de anlaşılmıştır.

Sözler için şunu da söyleyebiliriz. Bilindiği gibi çocuğun hayal dünyasının gelişmesi açısından, yaratıcılığının gelişmesi açısından köy yaşantısı ve oradaki aşklar konusu oldukça tek yönlü ve kısıtlı bir imkandır. Çocuklar için daha güncel, eğitime, bilgi sevgisine ve çeşitli bilimlere atıf yapan, çağdaş, uygar ve birazda idealist temalar ile bu sözler arasında bağ kurmak imkanı fazlaca bulunamamaktadır.

Ancak ezginin bir halk ezgisi ve sözlerinin anonim olması gibi sebeplerle bu beklentiler, yine de fazlaca anlamlı gözükmemektedir. Karşıt açıdan ise bu ezgiler ve sözleri, kısmen de olsa geçmiş ile gelecek kuşaklar arasında kültürel bir bağ oluşturmaktadır.

Sonuç olarak yine de ezginin çocuklar tarafından sevildiğini, beğenildiğini ve çocuklar için uygun bir yapıda olduğunu söyleyebiliriz.

6.11. PENCERENİN ALTINDA

Çabukça

Çankırı

Pen-ce-re-nin al-tın-da da a-be-yim zer-da-li da-lı-mı-sın
Düş-kün düş-kün du-ru-yon da a-be-yim ben-den sev-da-lı-mı-sın

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Aşkın tesiriyle sürekli sevgiliyi görmek isteyen bir sevdalıyı konu ediniyor.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Sevgiyi ve hasreti anlatıyor.
- Bana hitap etmiyor.
- Eğitime uygun değil. Köylü diliyle anlatılmış.
- Manalı ve şair ruhlarına ait görüyorum.

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Eğitime uygun değil.
- Hitap etmiyor.
- Duygulandım.

- Sevgi ve aşkı anlatıyor
- Anlamsız kelimeler olduğundan bir duygu uyandırmıyor
- Hiçbir şey anlatmıyor, belli bir konu yok.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler: Zerdali, perçem, yel ve mis.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Cevizin etekleri	a	7'li
Sallanda gel sen bari	a	7'li
Aramız ırak düştü	b	7'li
Mektubu kesme bari	a	7'li

a) Edebi Türü : Mani kafiye düzeniyle söylenmiş türkü.

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (), () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki nota karşılık gelmiştir.

Seyri : Çıkıcı

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 2/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 7 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Sözleri ilginç ve anlamlı görmeyen erkek çocukları 26, kız çocukları ise 22'dir. Beğenenler ise 24'e 13'tür. Hem kızlarda hem de erkeklerde beğenmeyenler yarıdan daha fazla bir sayıya ulaşmaktadır. Bu durumda sözlerin anlaşılmadığını / beğenilmediğini söylemek mümkün. Bu ezgide dikkati çeken bir başka husus ise anlaşılmayan kelimelerin çok oluşudur. Örneğin Zerdali, perçem, yel ve mis

kelimeleri anlaşılmamıştır. Hatta beyim kelimesini bile anlamayan çocuklara rastlanmıştır. Bu ise bölgesel söyleyişlerin yeni kuşaklara ne kadar uzak olduğunun açık bir kanıtıdır.

Ezgi melodik ve ritmik açılarından oldukça basittir. Mi-Sol küçük üçlü ve Do - Fa dörtlü aralıkları kullanmıştır. Bu aralıklar ise oldukça uyumlu ve kolay aralıklardır.

Netice olarak sözler dışında, ezgi çocuklar için uygunluk arz etmektedir.

6. 12. HANIM KIZ

Çabukça

(3 kez)

1. Ha - nım kız. ne - re gı - der-sin Ca - nım kız ne - re gı - der-sin
 2. Su - ya gı - de - rım ay oğ - lan Su - ya gı - de - rım bey oğ - lan
 3. Su - yu ney - ler - sın ha-nım kız Su - yu ney - ler - sın ca - nım kız

(8 kez)

4. Ko-yu-nu-ma ve - ri - rım ay oğ - lan Ko-yu-nu-ma ve - ri - rım bey oğ - lan
 5. Ko-yu-nu - nu ney - ler - sın ha-nım kız Ko-yu-nu-nu ney - ler - sın ca - nım kız
 6. Yü-nü-nü de kır - ka - rım ay oğ - lan Yü-nü-nü de kır - ka - nım bey oğ - lan
 7. Yü-nü-nü de ney - ler - sın ha-nım kız Yü-nü-nü de ney - ler - sın ca - nım kız
 8. Çe-yi-zı - mı do - ku - rum ay oğ - lan Çe-yi-zı - mı do - ku - rum bey oğ - lan
 9. Çe-yi-zı de ney - ler - sın ha-nım kız Çe-yi-zı de ney - ler - sın ca - nım kız
 10. Dü-ğü-nü-me sak - la - rım ay oğ - lan Dü-ğü-nü-me sak - la - rım bey oğ - lan
 11. Dü-ğü-nü-mü-ze sak - la ha-nım kız Dü-ğü-nü-mü-ze sak - la ca - nım kız

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

- a) **Konusu (anlam)** Evlenme teklifi, eğlence amaçlı yapılmış.
- b) **Çocuk gözüyle anlam:**

14 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Hiç birşey uyandırmıyor
- Hiç bir şey anlamadım
- Manasız sözler
- Beğenmedim

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Fazla bir şey uyandırmıyor
- Bir şey anlatmıyor
- Çeyizini, hazırlayan bir kızı anlatıyor
- Hepsi saçma hiç birini sevmedim.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI

Uyak Düzeni

Hece Durağı

Hanım kız nere gidersin

a

8'li

Suya giderim ay oğlan

b

8'li

Suyu neylersin hanım kız

c

8'li

Koyunuma veririm ay oğlan

b

10'lu

Koyunu neylersin hanım kız

c

9'lu

Yüntünü de kırkarım ay oğlan

b

10'lu

Yüntünü de neylersin hanım kız

c

10'lu

a) Edebi Türü : Koşma

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki nota karşılık gelmiştir.

Seyri : İnici

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 4/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 8 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Ezginin güftesinde anlaşılmayan bir sözcük bulunmadığından sözler genel olarak anlaşılmıştır.

Ritmik açıdan basit zamanlı usûldedir ve nota değerleri dörtlük ve sekizliklerden oluşmuş, çocukların kolayca başarabileceği bir yapıdadır.

Melodik yapı da çocuklar tarafından oldukça sevilip beğenilmiştir. Özellikle de kızlar ve erkekler sözleri, soru cevap şeklinde söylerler ise.

Bu ezgi sonuç itibariyle çocuklar için oldukça uygun bir yapıdadır.

6.13. CANIM NANAY

Orta

Erzincan

Hay - ri - ye-nin bo - yu u - zun Hay-ri-ye na nay na nay na nay
Kız - lar ge - lir dü - züm dü - züm " " " " " " " "

Canım na nay na - nay na - nay Gü-lüm na-nay na - nay na - nay
" " " " " " " "

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) Konusu (anlam): Sevgi

b) Çocuk gözüyle anlam:

14 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Köy yerinin geleneğini anlatıyor.
- Hayriye'nin boyu anlatılıyor.
- Hayriye ismindeki kıza olan hayranlık anlatılmakta.

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Hayriye'nin bir başkası tarafından sevildiğini.
- Hoş duygular uyandırmaktadır.
- Hayriye'nin düğünü anlatılıyor.
- Köy yerinin geleneğini anlatıyor.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler: Düzüm ve Çelek.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Hayriyenin boyu uzun	a	8'li
Kızlar gelir düzüm düzüm	b	8'li
Canım nanay nanay nanay	c	8'li
Gülüm nanay nanay nanay	c	8'li
Hayriye'nin boyu çelek	d	8'li
Nerden dersin ordan gelek	d	8'li
Hayriyenin boyu ufak	d	8'li
Gelin kızlar halay tutak	d	8'li

a) Edebi Türü : Mani

b) Vezni : 8'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki nota karşılık gelmiştir.

c) Şiir dışındaki hece ve kelimeler

Anlamlılar : Hayriye, canım, gülüm

Anlamsızlar : Nanay

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 4/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 8 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Sözlerin çocuklara köy yaşantısını ve gelenekleri anlattığı, sevgi ile ilgili olduğu gibi sözlerin anlaşıldığını gösteren ifadeler yukarıda verilmiştir.

Melodik olarak kullanılan ardışık sesler üçlü ve beşli aralıklar da çocuk müzik eğitimi açısından sorun teşkil etmemektedir.

Kullanılan ritmik yapı ise 4/4'lük basit zamanlı olup çocuklar için uygun niteliktedir.

Netice olarak ezginin çocuk müzikleri ve çocuk anlayış seviyesine uygun olduğu görülmektedir.

6. 14. KAVURMA KOYDUM TASA

Erzurum

Çabukça

1. Ka - vur - ma koy - dum ta - sa a - ğam yar pa - şam - yar
 3. Be - nim ya - rım çok gü - zel " " " " " "

2. Dol - dur - dum ba - sa ba - sa di gel gel
 4. A - zı - cık boy - dan kı - sa " " "

5. Hay - di hay - di hop - la gel di gel gel SON
 6. Fıs - ta - nı - nı top - la gel " " "

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) Konusu (anlam): Sevgi

b) Çocuk gözüyle anlam:

14 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Kavurma ile, bazı şeyler arasında bağlantı kurulmaya çalışılmış.
- Az da olsa sevgiyi anlatmaktadır.
- Sözlerde sevgilisini çağırılmaktadır.
- Köylü kadının seslenişi

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Kişinin tasa kavurma koyduğu anlatılmaktadır.
- Adamın tasa kavurma koyduğunu ve yarinin çok güzel olduğunu anlatmaktadır.
- Buna göre anlamsız. Kavurmadan başlayıp fistana kadar dadanmış.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI**Uyak Düzeni****Hece Durağı**

Kavurma koydum tasa

a

7'li

Doldurdum basa basa

a

7'li

Benim yarım çok güzel

b

7'li

Azıcık boydan kısa

a

7'li

Haydi haydi hopla gel

c

7'li

Fistanını topla gel

c

7'li

a) Edebi Türü : Mani, kafiye düzeniyle söylenmiş Bağlantısız Türkü.**b) Vezni :** 7'li hece vezni**HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL****a) Syllabique :** Bir heceye () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.**b) Melismatique :** Bir heceye ( ) ve ( ) karşılık gelmiştir.**c) Şiir dışındaki hece ve kelimeler****Anlamlılar :** Hayriye, canım, gülüm**Anlamsızlar :** Nanay**EZGİNİN RİTMİK YAPISI****a) Usûl :** 3/4 lük**b) Toplam Ölçü sayısı :** 20 Ölçü**DEĞERLENDİRME**

Sözlerin anlaşılması noktasında çocukların, konunun sevgiyle ilgili olduğunu çözdükleri anlaşılmıştır. Ancak sözleri anlamsız bulan çocuklara da rastlanmıştır.

Melodik anlamda sesler genel olarak ardışıktır. Atlamalı sesler do-la ve la-fa gibi inici ve üçlü aralıklardan oluşmuştur. 20 ölçü olmasına rağmen 6 ölçünün tekrarı yapıldığından ezgi aslında 14 ölçülüdür diyebiliriz. Üç zamanlı hece bağları her ne kadar üç vuruşlu olarak gözüксе de ezgi hızlı bir tempoda icra edildiğinden ve bir hece en fazla iki kısa notaya bağlandığından çocukların öğrenimi açısından sorun teşkil etmemektedir.

Usûl ise basit zamanlı olduğundan ritmik açıdan da uygunluk söz konusudur.

6.15. OY KEMENÇE

Çabukça Ordu

Oy ke - men - çe — ke - men - çe de — ner - de i - dın dün ge - ce

A - lır ka - ça - rım se - ni de — ey - len - ce - sin ey - len - ce

A - lır ka - ça - rım se - ni de ey - len - ce - sin ey - len - ce

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) Çocuk gözüyle anlam:

14 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Kemeñçeye karşı sevgi.
- Çok hoş duygular. Bu duygular insanların kimseye açamadığı sadece cansız varlıklara ya da hayvan ve bitkilere açtığı duygulardır.

- Kemeñçeyle eğlendiğini anlatıyor.

- Bu şarkıları söylediğim zaman kendimi aptal hissediyordum.

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar.

- Karadenizli bir kişinin kemeñçe çalarak yarattığı durum.
- Başımda Karadeniz rüzgarları esiyor.
- Trabzon havalarını anlatmakta, çağrıştırmakta
- Halay çekme duygusu uyandırmakta.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler : Zerdali.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI**Uyak Düzeni****Hece Durağı**

Oy kemeñçe kemeñçe (de)	a	7'li
Nerde idin dün gece	a	7'li
Alır kaçarım seni (de)	b	7'li
Eylencesin eylence	a	7'li
Ben kemeñçe çalamam (da)	c	7'li
On parıaktan olamam	c	7'li
Bana Ordu'lu derler (de)	d	7'li
Ben Ordu'dan ayrılmam	c	7'li

a) Edebi Türü : Mani

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (), () ve ()'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki kısa nota karşılık gelmiştir.

Seyri : İnici-çıkıcı

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 4/4 lük

b) Toplam Ölçü sayısı : 12 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Sözler 13 - 14 yaş grubu çocuklar tarafından çoğunlukla beğenilmektedir. Zerdali kelimesi'nin açıklanması gerekmektedir.

Ezgi genel olarak sevilip beğenilen bir yapıya sahiptir. Nota değerleri, aralıklar ve genel ses sahası çocuklar için elverişli ve uygun bir yapıdadır.

Netice olarak ezginin çocuklar için uygun olduğunu söyleyebiliriz.

6. 16. DAĞLARI DAĞLASINLAR

Orta Erzurum

Dağ - la - ri' dağ - la - sın - lar__ gö - ren - ler ağ -
O ya - rın çev - re - siy - le__ ya - re - mi bağ -

la - sın - lar__ a - man__ gü - zel__ oy oy
la - sın - lar__ ca - nım__ gü - zel__ oy oy

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Sevgi ve ayrılık acısı ifade edilmektedir.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

14 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Sevdiğine kavuşamayan bir genç anlatılmaktadır.
- Eğitimle aşkın ne alakası var.
- Ümitsiz bir aşkı anlatıyor.
- Has duygular uyandırmakta.
- Daha anlaşılır yazılmalıdır.

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Bu sözler bana hitabetmiyor.
- Anlamadım.
- Saçma.
- Ayrılık'ı anlatmakta.
- Bir erkek yarının yanına gidememiş.
- Eğitimle ilgisi yok.
- Sevdiğinin hasreti ile yanan birisi.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler: Dağlamak, çevresiyle

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Dağları dağlasınlar	a	7'li
Görenler ağlasınlar (Aman güzel oy, oy)	a	7'li
O yarin çevresiyle	b	7'li
Yaremi bağlasınlar (Canım güzel oy, oy)	a	7'li
Dağları delemedim	c	7'li
Yanına gelemedim (Aman güzel oy, oy)	c	7'li
İzini bilemedim	c	7'li
İzinsiz gelemedim (canım güzel oy, oy)	c	7'li

a) Edebi türü: Mani

b) Vezni: 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (, () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye () iki kısa nota karşılık gelmiştir.

c) Şiir dışındaki hece ve kelimeler

Seyri : İnici-çıkıcı

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 6/8 lik

b) Toplam Ölçü sayısı : 6

DEĞERLENDİRME

Kızların üçte ikisi sözleri beğenmektedir. Erkeklerdeki oran ise tam tersinedir. Sözler hakkındaki sorular 14 yaş grubu çocuklara sorulmuştur.

Genel kanaat yine doğru çıktı, ama bu kez biraz şaşırttı. Çünkü erkeklerde bu defa beğenmeyenler çoğunlukta idi. Oysa genelde, bu yaş grubunda kızlarda da, erkeklerde de beğenenlerin oranı genelde hep fazla olurdu, bu güfte de öyle olmadı.

Yalnız bu ezgide şöyle bir özel durum söz konusudur. Genelde çocuklara bildikleri ezgilerin sözleri sorulmuştur, ancak bu ezgi konu olarak işlenmediğinden çocuklar sadece sözleri değerlendirmiş oldular. Sözlere yönelik olarak, çocukların beğeni oranını genellersek beğeni oranı % 50 olmaktadır.

Ezgi melodik olarak bilinseydi bu oranın yüzdesi mutlaka artardı. kanaatindeyiz. Çünkü, çocuklar sözler yanı sıra müzikal duygularla da, müziklerle de ilgilenmektedirler. Daha doğrusu melodisini bildikleri ve beraberce söyleyebildikleri ezgileri daha çok beğeniyorlar.

Eser, melodik olarak oldukça basit ve çocuklara güçlük çıkaracak yapıda değildir.

Ritmik olarak zorluk değil ancak farklılık, dolayısıyla, bir alışma güçlüğü mevcuttur. Yine de ezginin çocukların becerebileceği bir ritmik yapıda olduğu söylenebilir.

Netice olarak sözler biraz düşündürüyor ama eser çocuklar için uygundur.

6. 17. DERE KENARINDA TAŞ BEN OLAYDIM

Orta
(3+3+3+3)

Şebinkarahisar

De - re ke - na - rın - da taş be no - lay - dım E - la göz üs - tü - ne

kaş be - no - lay - dım E - la göz üs - tü - ne kaş be no - lay - dım

Se - nin gi - bi gü - ze - le eş be no - lay - dım Nen - ni de nen - ni de

nen - ni de nen - ni Al ko - lun üs - tü - ne ür - gü - le be - ni.

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) Konusu (anlam): Sevgi

b) Çocuk gözüyle anlam:

14 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Seven birisi sevdiğini çağırıyor.
- Sevgi duygusu uyandırıyor.
- Bir delikanlının kıza olan sevgisi anlatılıyor.
- Eğitime uygun buluyorum.

14 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Güzel duygular uyandırdı

- Sözlere çok hoş yazılmış
- Sevgilisine hitap ediyor
- Bir oğlanın kızı sevmesi anlatılıyor.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Dere kenarında taş ben olayım	a	11'li
Ela göz üstüne kaş ben olaydım	a	11'li
Senin gibi güzele eş ben olaydım	a	12'li
Nennide nennide nennide nenni	b	11'li
Al kolun üstüne ürgüle beni	b	11'li
Dere kenarından geçtim de geldim	c	11'li
Boyunu boyuma ölçtüm de geldim	c	11'li
Güzel seni güzel diye seçtimde geldim	c	13'lü

a) Edebi Türü : Klasik Türkü

b) Vezni : 11'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

- a) Syllabique : Bir heceye (), () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.
- b) Melismatique : Bir heceye () gibi iki yarım nota karşılık gelmiştir.

c) Şiir dışındaki hece ve kelimeler

Anlamlılar : Nenni de nenni

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

- a) Usûl : 12/8'lik, 4/4'lüğün üçerli şekli.
- b) Toplam Ölçü sayısı : 12 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Çocuklara göre sözler, özetle çok hoş yazılmış. Yalnız kitapta ürgüle kelimesi açıklanmamıştır.

Melodik olarak ezginin sade anlaşılır ve akılda kalıcı olduğunu söyleyebiliriz. Kulaktan öğretilmesi ve öğrenilmesi çok kolay bir özellik taşımaktadır. Ancak ritmik okuma için aynı şeyi söyleyemeyiz. Çünkü Ortaokul çağındaki çocuklarda özellikle yedinci ve sekizinci sınıflarda ergenlik problemleri, fiziksel beceriksizlik, karışık ruh hali vb. özellikler nedeniyle çocukların dikkati biraz dağınık olmaktadır.

Ritmik açıdan usûlde, üçerliler dolayısıyla çocuklar açısından tabiatıyla bir güçlük bulunmaktadır. Ancak bu zorluk örneğin orgta waltz ritmiyle yahut bir metronom eşliğinde öncelikle çocuğa ritmik duygu kazandırılarak aşılabilecek durumdadır. Gerek aksak usûllerin gerekse üçerli basit usûllerin, çocuğun önünde ritmik bir zenginlik ve ufuk açtığı kanaatindeyim. Bu sebepler dolayısıyla ezginin çocuklar açısından uygunluk arzettiğini söylemek mümkündür.

6. 18. BÜLBÜLLER DÜĞÜN EYLER

Orta

Bül - bül - ler dü - ğün ey - ler
Ben fe - le - ğe ney - le - dim

Urf

1. 2.

Bil - mem - ki ne - ğün ey - ler - ler
Ba - na bil - di - ğin ey - ler - ler

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Sevgi, ayrılık acısı.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13-14-15 Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Aşkın güzelliği duygusunu uyandırdı
- Bülbüllerin dahi sevdalanacağını anlatıyor
- İnsan her zaman istediği şeylere ulaşamaz onu anlatıyor
- Sevgiyi anlatıyor

13-14-15 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Sevda ve onun verdiği dert
 - Aşk ve sevgi duygusu uyandırıyor.
 - Birisini sevdiği, bu sevgiye çare bulamadığı ve bu sevdadan bir türlü kurtulamadığı anlatılıyor.
 - Aşkın ne demek olduğunu anlatan duygular uyandırıyor.
- c) **Bilinmeyen (yöresel) kelimeler:** Nevâ, eyler, felek, deva

EZGİNİN EDEBİ YAPISI

	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Bülbüller düğün eyler	a	7'li
Ben feleğe neyledim	b	7'li
Bilmem ki ne gün eyler	a	7'li
Bana bildiğin eyler	a	7'li
Bülbülüm neva bilmem	c	7'li
Dertliyim neva bilmem	c	7'li
Bana bir sevda geldi	d	7'li
Başımdan savabilmem	c	7'li

a) **Edebi Türü :** Kafiye manî

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (, () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye (, (), () ve () gibi orta uzunlukta hece bağları nota karşılık gelmiştir.

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 3/4'lük basit zamanlı bir usûldür.

b) Toplam Ölçü sayısı : 8 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Sözlerin öğrencilerce çok sevilip beğenildiğini ve anlaşıldığını söyleyebiliriz.

Melodik olarak iki güçlük söz konusudur. Birincisi kullanılan senkoplar ikincisi ise 3/4'lük zamana tekabül eden uzunlukta hece bağlarının kullanılmış olmasıdır. Aslında bu dezavantajları nedeniyle ezgiye olumsuzda yaklaşılabildi, ancak bu ezginin müzik piyasasında pop müzik sanatçısı Küçük Emrah tarafından seslendirilmiş olması, tanınmış bir melodi olması gibi, çocukların anlama güçlüğünün yenilmesine yardım eden avantajları sebebiyle çocukların rahatça öğrenebildiği bir ezgi durumundadır.

Bu aynı zamanda çocukların müzikleri kulaktan öğrenmeyi sevdiğini notayı ise daha sıkıcı bulduğunun bir başka açıdan durum göstergesidir. O halde notaları daha çekici kılmak gereği vardır diye eklemek gerekir.

Ritmik açıdan senkop güçlüğü ezginin sevilmesi nedeniyle avantaja dönüşmüş ve senkop'un öğretilmesi için vesile edilen bir nota haline gelmiştir.

Yukarıdaki gerekçelerle ezginin uygunluğunu kaydetmemiz gerekir.

6. 19. YARİMİN KAŞLARI KALEM

İmran

(2+3)

Ya - ri - min kaş - la - rı ka - lem ya - ri -
 min kaş - la - rı ka - lem kim - sem yok - tur
 ya - zam se - lam ya - rim - den ha - ber al -
 ma - dım u - çan kuş - tan ha - ber a - lam

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) Konusu (anlam): Aşk yarası ve ayrılık

b) Çocuk gözüyle anlam:

14-Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Sevgi ve aşk
- Ayrılık duyguları uyandırıyor.
- Akan boz bulanık çaylar
- Müziği güzel
- Aşık olmak çok saçma
- Bu parçayı yazana sadece acıyorum.
- Yarine duyduğu özlemi ve sevgiyi anlatıyor.
- Birinin sevildiğini, onun güzel taraflarını anlatıyor.
- Bize ne adamın yarinin kaşlarının kalem oluşundan.

13-14-15 Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Yarinden ayrılan bir kişinin hasret çekmesi
- Hasretin zorluğu duygusu
- Bana değil kızlara hitabediyor.
- Yarinden başka hiç kimsesi olmadığını ve ondan bir an önce haber beklediğini anlatıyor.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler: Boz, yaresi, karesi

EZGİNİN EDEBİ YAPISI

Uyak Düzeni

Hece Durağı

Yarimin kaşları kalem

a

8'li

Kimsem yoktur yazam selam

a

8'li

Yarimden haber almadım

b

8'li

Uçan kuştan haber alam

a

8'li

a) Edebi Türü : Mani

b) Vezni : 8'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (), () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye (), () ve () ile karşılık gelmiştir.

Seyri : İnici

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 5/8 (2+3=5) basit zamanlı bir usûldür.

b) Toplam Ölçü sayısı : 20 Ölçü

DEĞERLENDİRME

14 yaş grubu çocuklar için ezginin sözleri genel olarak anlaşılmıştır. Çocuklar ezgiyi kendilerine yakın bulduklarını ifade etmişlerdir. Ancak 13 yaş grubuna dahil üç kız çocuğu "aşkı saçma bulduğunu ve dolayısıyla eğitimde bu sözlerin yeri olmaması gerektiğini ifade etmişlerdir. Aynı yaş grubundan diğer üç kız çocuğu ise tam aksine sözleri kendi hislerine yakın bulmuşlardır. 14 yaş grubu diğer çoğunluk ise sözler için olumlu yaklaşıtlarının mesajlarını vermektedirler.

Kanaatimizce sözleri olumsuz karşılayan öğrenciler de, arkadaşlarının karşı cinse olan ilgilerini gözlemekte ve bu düşünce bir şekilde zihinlerini meşgul etmektedir. Dolayısıyla, sözler cinsel içerikli değilse, kanaatimizce çocukların iç dünyasını tahrir etmemektedir.

Ritmik yapıya gelince, ezginin ritmik yapısı aksaktır. Bu, çocukların öğrenme güçlüğü dolayısıyla öncelikle kuşkuyla bakmayı gerektiren bir durumdur. Fakat bu ezginin ritminde iki açıdan kolaylık mevcuttur. Birincisi ritmik kalıpta üçlü sondadır ve bu bir kolaylıktır. Çünkü çocuklar bu özellikteki ezgileri ülkemizde daha fazla duyma imkanına sahiptirler. İkinci avantaj ve kolaylık ise nota kalıplarının sürekli tekrar eden bir yapıda kurulmuş olması dolayısıylaıdır.

Kullanılan senkop kalıbı ritmik olarak çocuğun öğrenimi açısından güç gibi gözükse de melodik açıdan ezgiye bir dinamizm ve canlılık getirmiştir. Bu canlılık çocukların heyecanlı yapılarıyla uygunluk arz etmektedir.

Melodik yapı hem basit hem de "do" dizisinin sınırları içerisinde olduğundan çocukların ses sınırları için uygundur. Ezgideki "si bemol" blok flütle aşılabilir. Zaten ergenlik döneminde seslerin zorlanmaması da gereklidir.

Netice olarak ezgi, çocuklar için uygundur diyebiliriz.

6. 20. AĞASAR DERELERİ

Canlı (3+2+2) 6
Beşikdüzü

1. A - ğa - sar de - re - le - ri ak - sa yu - ka -
2. A - ğa - sar de - re - le - ri bu - la - nık a -

1. ri ak - sa ak - sa yu - ka - ri
2. ka - yi - sun bu - la - nık a - ka

1. Ver - mem se - ni el - le - re Ton - ya üs - tü - me kalk - sa
2. Göz - le - ri - min i - çi - ne sev - da - lı ba - ka - yı - sun

1. Ver - mem se - ni el - le - re Ton - ya üs - tü -
2. Göz - le - ri - min, i - çi - ne sev - da - lı ba -

1. me kalk - sa Or - du üs - tü - me
2. ka - yi - sun sev - da - lı ba - ka

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Sevgiliden vazgeçmenin mümkün olmadığını anlatmaktadır. Sevgilide ısrar.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

13-Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Duygu uyandırmadı
- Çok sıkıcı
- Sevgi daima herşeyin üstündedir.
- Bölgesel duygular uyandırdı.

13- Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Sevgilisine olan bağlılığını güzel dile getirmiş.
- Sevgi herşeyden önemlidir.
- Eğitime uygun gibi.
- Müziği güzel.
- Duygu, seven kişinin yapacağı fedakarlıklar.
- Saçma.
- Bana hitabetmiyor.
- Bölgesel duygular uyandırıyor.

c) Bilinmeyen (yöresel) kelimeler: Tonya

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Ağasar dereleri	a	duraksız 7'li
Aksa yukarı aksa	b	duraksız 7'li
Vermem seni ellere	c	duraksız 7'li
Tonya üstüme kalksa	b	duraksız 7'li
Ağasar dereleri	a	duraksız 7'li
Bulanık akayisun	d	duraksız 7'li
Gözlerimin içine	c	duraksız 7'li
Sevdalı bakayisun	d	duraksız 7'li

a) Edebi Türü : Koşma

b) Vezni : 7'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (, () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye (, () ile karşılık gelmiştir.

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 7/8 (3+2+2=7) Aksak usûllüdür.

b) Toplam Ölçü sayısı : 16 ölçü

DEĞERLENDİRME

Bir orarlama yapıldığında sözler % 80 nispetinde beğenilmiştir, özellikle de 14 yaş grubu erkek çocuklarınca. Fakat 13 yaş grubu kız çocukları (ki bu öğrenciler % 10 gibi bir orandadırlar) sözleri sıkıcı ve anlamsız bulduklarını ifade etmişlerdir. Diğer % 10 ise 14 yaş grubu beğenmeyen kız ve erkek çocuklarından oluşmuştur.

Çoğunluğun özellikle de 14 yaş grubu erkek çocukların beğenmesinin sebebi; sevgisi uğruna meydan okuyan, yiğitlik duygularını kamçıl原因, bir ifade şekline ve üsluba bağlanabilir. Zira bu yaştaki erkek çocuklarının kendilerini ispat etme duygusu, daha çok fiziksel güç gösterisi şeklinde tezahür etmektedir.

Sözler çocuklara, aynı zamanda Karadeniz Bölgesini de anımsatmıştır. Ancak, bu husus çocukların bilincinde büyükler kadar ve müziği bilenler kadar belirgin değildir. Eğer çocuk, daha önceden Karadeniz müzikleriyle bölge arasındaki ilintiyi televizyon, film veya başka bir aracı kanalıyla kafasında kurmamışsa, ezginin Karadeniz ezgisi olduğunu bile anlamayacak düzeyde demektir.

Ezgi çocuklar için ritmik açıdan zor bir yapıdadır. Bu zorluğun sebebi usûlün aksak ritimli olması ve ritmik kalıpta üçlünün başta olması dolayısıyla. Bu nedenle melodinin ritmik okuma yöntemiyle öğretilmesinde de güçlük bulunmaktadır.

Yukardaki sebepler dolayısıyla bu Karadeniz ezgisinin öğretimi çocuklara ancak kulaktan öğretim yoluyla olmalıdır. Şayet ezgi notayla, ritmik vuruşlarla değil de, kulaktan öğretilirse, o zaman Karadenizin o canlı ve kıpır kıpır ritmik yapısı çocukların heyecanlı iç dünyalarına hitabedebilmektedir. Bu husus mevcut kitapta belirtilmemiştir. Cümle sonlarındaki 1/8'lik vurgulu bekleyişler çocuklar için çok cazip ve eğlendirici olmaktadır.

Netice itibarıyla ezgi kulaktan öğretilmesi koşuluyla çocuklar açısından zor fakat sekizinci sınıflar için uygun bir yapıdadır.

6. 21. DRAMA'NIN İÇİNDE

Canlı
(3+2+2)

Tekirdağ

Dra - ma - nın İ - çin - de - ya - par - lar pa - zar
Vu - run kız - lar vu - run vu - run vu - ra - lım

Kız - la - ra ya - kı - şır şal i - le şal - var
Bu ge - ce - ki ge - ce - yi ner - de bu - la - lım

SÖZLER AÇISINDAN İNCELEME

a) **Konusu (anlam):** Eğlence amaçlı yapılmış bir müzik Konusu ise Dramadaki pazar yeri ve kızlar olarak ele alınmıştır.

b) **Çocuk gözüyle anlam:**

14-15- Yaş Grubu Kız Çocuklardan Alıntılar

- Dramayı ve mutluluğu anlatmaktadır.
- Drama'nın çok güzel bir yurt olduğunu ifade etmiştir.
- Drama'da satılan şeyleri anlatıyor.
- Duygu uyandırmadı (beş kişi)

13- 14- Yaş Grubu Erkek Çocuklardan Alıntılar

- Pazarın güzelliklerini anlatmış
- Ne anlatıldığı bilmiyorum
- Anlamadım

- Duygu uyandırmadı.

EZGİNİN EDEBİ YAPISI	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Dramanın içinde yaparlar pazar	a	11'li
Kızlara yakışır şal ile şalvar	a	11'li
Vurun kızlar vurun vurun vuralım	b	11'li
Bu geceki geceyi nerde bulalım.	b	11'li
Dramada satarlar ayvaylan hurma	c	11'li
Kızlara yakışır davulla zurna	c	11'li

a) Edebi Türü : Türkü

b) Vezni : 11'li hece vezni

HECENİN MÜZİKLENMESİNDE YOL

a) Syllabique : Bir heceye (), () ve () 'lük değerler karşılık gelmiştir.

b) Melismatique : Bir heceye (), () ile karşılık gelmiştir.

EZGİNİN RİTMİK YAPISI

a) Usûl : 7/8 (3+2+2=7) basit zamanlı bir usûldür.

b) Toplam Ölçü sayısı : 8 Ölçü

DEĞERLENDİRME

Sözler konusunda anlayanlar kızlarda % 50 civarında erkeklerde ise oldukça azınlıkta. Sözlerin çocukların dünyasıyla uyduğünü söylemek güç.

Ritmik açıdan ise iki olumsuzluk var. Birisi aksak usûllü olması dolayısıyla, diğeri ise ritmik kalıpta üçlünün başta olması dolayısıyladır.

Ayrıca hece bağları (Melismatique) iki notaya karşılık gelmektedir. Aksak usûllü eserlerde bu çok sakıncalı ve çocuklar için güçlük çıkaracak bir durumdur. Aksak usûllü eserlerde, bir notaya bir hece karşılık gelmesi durumunda ve nota değerlerinin kelime telafuzlarına uygun düşmesi durumunda çocuklar ancak başarılı olabilmektedir.

Melodik açıdan çocuklar için bir zorluk gözükmemektedir. Ancak mevcut sözlerle ezginin öğretilmesi oldukça zor bir durum arz etmektedir. Şayet bu ezgi mevcut sözler yerine, prozodik açıdan kelime telaffuzlarına aynen uyan sözlerle notalanmış olsaydı o zaman çocuklar için başarı söz konusu olabilirdi.

Neticede bu haliyle ezginin çocuklar açısından uygunsuz olduğu tesbit edilmiştir.

BÖLÜM 7

ÇOCUK MÜZİKLERİ KRİTERLERİ

Çocuk müziklerinin kendine özgü özellikleri vardır. Bu müziklerin çerçevesi, çocuğu sınırlayan, fiziksel ve ruhsal etkenlere bağlı olarak değişkenlik gösterir. 7 yaşında bir çocuğun ruh dünyası ilgileri ve kas koordinasyonunu sağlama becerisi ile 10 veya 14 yaşındaki başka çocukların ilgileri, iç dünyaları ve kas becerileri eşit olmamaktadır. Dolayısıyla farklı yaş gruplarındaki çocuklara öğretilecek müziklerin özellikleri de basitten zora doğru olmalıdır.

Çocuk müziklerinde bulunması gereken özellikleri üç başlık altında belirtebiliriz; Bunlar müziğin ana unsurları olan söz, ritm ve melodidir. Armoniyi inceleme alanımızın dışında tutmaktayız. Yalnız şu kadarını söyleyebiliriz: Çocuk müziklerinde armoni çok zengin ve yoğun olmamalıdır. Başka ifadeyle çocuğun, müziği algılamasını zorlaştıracı ve dikkatini dağıtıcı nitelikte olmamalıdır.

1- SÖZ AÇISINDAN ÇOCUK MÜZİKLERİNİN ÖZELLİKLERİ

Sözler, çocukların kendi bildikleri veya anlamaya başladıkları olayları içeren, çocukların ilgi alanlarıyla bağıntılı olan ve çocukların anlayabileceği tarzda olmalıdır. Cümlelerin kısa ve anlaşılır olması, çocuk duygu ve düşüncelerini yaşatan ve yansıtan özellikte olması gerekmektedir. Bunun için de çocuğun yaş dönemlerine göre ilgi alanları bilimsel olarak tesbit edilmelidir. Müzik kitabının sayfa düzeni de çok önemlidir. Çocuğun yaşına ve seviyesine göre belirlenmelidir.

Kullanılan resimlerin seçimi ve yazı yoğunluğu en uygun tarzda olmalıdır. Gereksiz bilgilere yer verilmeyeceği gibi amacına uygun olmayan konulara da girilmemelidir.

2- RİTMİK AÇIDAN ÇOCUK MÜZİKLERİNİN ÖZELLİKLERİ

Seçilen ezgiler veya bestelenecek ezgiler için, çocukların en kolay ve rahat öğrenebilecekleri usüller 2, 3 ve 4 zamanlı usüllerdir.

Türk kültürünün en önemli karakteristiği olan aksak usüller için, 3'lüsü sonda olan usüller tercih edilmelidir.

Aksak usüllü eserler çocuklar açısından zor olan notalardır. Bu sebeple öğretilmesinde ve çocuklar tarafından algılanmasında güçlükler mevcuttur.

Aksak usüllü ezgilerin kolayca öğretilmesi için, aşağıdaki şıklara dikkat edilmelidir.

a) Aksak usüllü eserler için kulaktan öğretim yapılmalıdır.

b) Nota kalıpları benzer olan müzikler/notalar çocuklar için daha uygundur.

Eserde kullanılmış olan nota kümeleri/kalıpları ve nota değerlerinin akışı, tekrar eden ve birbirine benzeyen simetrik bir yapıda olmalıdır ki bu; çocuk açısından algılamayı ve öğrenmeyi kolaylaştıran, yanısıra nota takibine imkan veren bir özellik anlamına gelmektedir.

c) Aksak usüllü eserlerde hece bağı (melismatique) mümkün mertebe bulunmamalıdır.

d) Aksak usüllü eserlerde çocuğun anlamasını zoraştıran; ölçü başı sus (es), Senkop, triole (üçleme) gibi müzikal özellikler, mümkün mertebe bulunmamalıdır. Ancak istisnalarla karşılaşılabılır. Bu istisnaları haklı kılacak ritmik özellikler için ise şunlar kaydedilmelidir:

Ritmik karakterler, çocuğun kolay algılayacağı, zevk alacağı özellikte olmalıdır. Bir başka ifadeyle çocuk şarkıları harekete yönelik, zevkli ve eğlendirici olmalıdır. Monoton, yorucu ve tekrarlı şarkıların bir yararı yoktur.

3- MELODİK AÇIDAN ÇOCUK MÜZİKLERİNİN ÖZELLİKLERİ

SES SAHASI:

Çocukların yaş gruplarına göre ses sınırları dikkate alınmalıdır. Buna göre

ses sahası;

- ilköğretim 1, 2 ve 3. sınıflarda re-lâ beşlisi,
- Daha üst sınıflarda da dizisi sınırları içerisinde kalınmalı,
- 7 ve özellikle de 8. sınıflara pest tarafa doğru 1.5 oktava kadar genişletilebilmelidir.

ARALIKLAR :

- Öğretilmesi hedeflenen aralıklar; basitten zora doğru olmalı. Seçilen melodilerde mümkün mertebe uyumlu ve yakın aralıklar tercih edilmelidir.
- 7'li, 9'lu , 11'li gibi geniş aralıkların bulunduğu ezgiler daha ileriki bir zamana bırakılmalı ve ilköğretimde tercih edilmemelidir.

POZİSYON GÜÇLÜĞÜ VE BECERİ :

5. 6. ve 7. sınıf çocuklarında hızlı gelişim dolayısıyla beceri azalmaktadır. Bu sebeple enstrüman için "pozisyon güçlüğü" bulunan notalar tercih edilmelidir.

Bunun yerine; nota eğitimi, enstrüman öğrenimi, ritmik okuma, müzik kalitesini artırmak gibi çalışmalara basit notalar eşliğinde yer verilmelidir. Bu çalışmalar basit fakat önemlidir.

ERGENLİK VE SES:

7. ve 8. sınıflarda çocukların sesleri ergenlik dolayısıyla değişime uğradığından ses tellerinin fazla zorlanmaması gerekmektedir.

Esas konumuz olmamakla birlikte enstrüman seçimine göre öğretilecek notaların özelliklerinin değişkenlik gösterebileceğini de vurgulamak gerekmektedir.

BÖLÜM : 8

13 - 14 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARLA YAPILAN ANKETLER

Bu bölümde çocuklarla yapılan yazılı röportajlar konu edilmektedir. 15 sınıfta yaklaşık 600 kadar öğrenciye aşağıdaki sorular yöneltilmek suretiyle yazılı röportaj yapılmıştır. Cevap kağıtlarında ise sadece yaş ve cinsiyet belirtilmesi istenmiştir. İsim, soyad ve okul numarası istenmemiştir. Ayrıca çocuklar verecekleri cevaplarda tamamen hür ve serbest bırakılmış, özgür düşünce ve fikirlerini belirtmemeleri istenmiştir. Böylelikle kimliği belli olmayan öğrenciler hiçbir korku ve endişe duymaksızın özgür düşüncelerini cevap kağıtlarına aktarmışlardır. Ancak hemen şunu belirtmek gerekir ki, aşağıdaki tüm sorular her bir öğrenciye kısıtlı cevap verme süreleri dolayısıyla tek tek sorulamamıştır. Daha ziyade halk ezgileri ve sözlerine yönelik sorulara ağırlık verilmiştir. Pop müziği ve sanatçılarına yönelik sorular ise, benzer cevapların verilmesi dolayısıyla daha kısıtlı ve sınırlı tutulmuştur.

Alınan cevaplar yaş gruplarına ve sorulan sorulara yönelik olarak tekrardan sınıflandırılarak temize çekilmiştir. Temize çekerken mümkün olduğu kadar ifade etme biçimlerine müdahale edilmemiştir. Gelen cevaplar da, çok geniş bir hacim tutması dolayısıyla mümkün mertebe benzer ifadelere yer verilmemiştir. Bunun yerine nüans farklarıyla da olsa farklı bakış açıları konularına göre sınıflandırılmış ve aynı düşünceyi ifade eden öğrenciler yaş grupları ve cinsiyetleri belirtilerek kayda alınmıştır.

Alınan cevap kağıtlarında yer yer okunamayan veya anlaşılamayan ifadelere rastlandığı gibi, eksik cevaplara da rastlanmıştır. Bu gibi gerekçelerle hangi sorunun kaç öğrenciye sorulduğunun net tesbiti de güçleşmiştir. O yüzden cevapların tasnifi öğrenci sayısına göre değil, konularına göre tercih edilmiştir.

Sırasıyla, önce sorulan sorular, daha sonra da yaş gruplarına göre alınan

cevaplar, ifadelerin aslına sadık kalınmak suretiyle aşağıya aktarılmıştır.

Sorular:

8.1. Halk Ezgileriyle İlgili Çocuklara Sorulan Sorular:

1. Bilinmeyen kelimeler var mıdır, varsa hangileridir?
2. Bu ezginin sözleri neleri anlatmaktadır?
3. Bu ezgi sizde ne tür duygular uyandırmaktadır?
4. Sizce sözler ve konu eğitime uygun mudur?
5. Size hitap edip etmediğini nedenleriyle açıklayınız

8.1.1. Okul ve Eğitim Müzikleriyle Çocukların Etkileşimi:

1. Sizce okul şarkılarının konusu neler olmalıdır?
2. Varsa, sevdiğiniz okul şarkılarından birkaçının adını yazınız

8.1.2.. Pop Müzikleri ile Çocukların Etkileşimi:

1. En sevdiğiniz üç pop müzikçisinin adını yazınız.?
2. En sevdiğiniz üç pop parçasının ismini yazınız.?
3. Kanaatinizce cinselliği içeren klipler var mıdır, varsa hangileridir, adlarını yazınız.?
4. Şarkı sözlerinde cinselliği çağrıştıran unsurlar hakkındaki olumlu/olumsuz düşüncelerinizi belirtiniz?
5. Temiz bir sevgiyi anlatan parçaların isimlerini bildiğiniz kadarıyla sıralayınız?
6. Bir kız bir erkeği yahut bir erkek bir kızı severse ona cinsel gözle bakmasını, böyle şeyleri aklından geçirmesini nasıl karşılıyorsunuz?

8. 2. ÇOCUKLARIN VERDİĞİ CEVAPLAR

K: Kız öğrenciyi

E: Erkek öğrenciyi karakterize etmektedir.

8.2.1. Çocuk Gözüyle Okul Şarkılarının Konusu:

- İnsanlığa, topluma seslenilebilir. Toplumdaki kötü olayları, çirkin ve pis olayları anlatan, bunun yanında güzelliklerle dolu, insanın hayallerindeki bir dünya da anlatılabilir. 1K, 1E.

- Konusu herşey olabilir, kötü düşünceler dışında 1E.

- Öğrencilere geçmişî hatırlatarak, onları o zamanlarda yaşatmaktır.

Ayrıca onlara okulu, öğrenmeyi ve öğretmeyi sevdirmelidir. Ayrıca kardeşlik, arkadaşlık duygularını güçlendirmek olmalıdır. 2E.

- İşlenen konulardan bıktım, konular bize uygun olarak değiştirilmeli.

1K.

- Bize bilmediğimiz şeyleri şarkıyla öğretecek konular olmalı. 1K.

- Pop ve halk müziği gibi güzel şarkılar öğretilmeli. 1K, 2E.

- Müzikler eğitici-öğretici "kelimeler" le dolu olmalı. 1E.

- Bence arabesk ve hard rock gibi zararlı müzikler haricinde hepsi

- Pop istiyorum, onların yararlı ve zararlı tarafları eleştirilmeli. 1K.

-Dünyadaki insanların, doğanın güzelliği ve tabiat olaylarının güzelliği olabilir. 1K.

- Anne sevgisi 2K.

- Ana-baba, öğretmen sevgisi, 1K, 3E.

- Dünya sevgisi, çocuk sevgisi, orman sevgisi, hayvan sevgisi, duygu ve heyecan verici şarkılar olmalı.

- Okul şarkıları okulun gurur şarkılarıdır. Okulu temsil eder. 2K.

- Öğretmenlerin özellikleri, 2K, 3E.

- Doğa sevgisi 2K, 4E.

- İyi huyları edinip, cimri olmamak. 1K.

- Eğitim müziği asker, okul ve çocuk müzikleri olmalı. 1E.
- Hayatın hem güzelliklerini hem de engellerini anlatmalıdır. 5K, 1E.

13 -14 Yaş Grubu Çocuklar

- Eğitim müziklerinin konusu okul sevgisi, insan sevgisi veya tabiat sevgisi gibi insanları etkileyebilecek müzikler olmalı. Gelişimimize bence iyi bir katkı da bulunmalıdır. Yapılan müzik söz ve konu ile bütünleşerek bize hitap etmelidir. Eğer böyle olursa gelecekte sevginin saygının ne demek olduğunu anlayabiliriz. 1K.

- Bence bu müziklerin okul kitaplarına koyulması çok saçma. Dünyada bizim yaşlarımızda iken kötü alışkanlıklara kapılan, yani "alkol, sigara, uyuşturucu,..." gibi zehirlere alıştıran arkadaşlarımız var. Kitaptaki müziklerin konusu da bu maddelerin kötü olduğunu, zararlarını vb. anlatırsa çok daha anlamlı ve yararlı olur. Ayrıca insanlara daha doğrusu bana müzikle anlatıldığında ikna gücü daha etkili oluyor. Bir de ben yazılıdan birkaç gün önce çalışırken, diyelim ki karşıma 5-10 tane şehir ismi çıktı, onları müzikli veya kafiyeli hale getirerek kolayca aklımda tutabiliyorum 1K

- Bence eğitim müziklerinin konusu gerçek sevgi olmalıdır. Sözleri birşeyler anlatan düşündürten müzikler olmalıdır. Aralarında eski veya yeni bilinen parçalar da olmalıdır. Bir de eğitim müzikleri her enstrümanla kolayca çalınan parçalar olmalıdır. Ancak böylece fazla verim alınabilir. 1E.

- Yurt sevgisi, 3K, 2E
- Atatürk sevgisi 6K, 2E
- Hayvan sevgisi 4K, 2E
- Gençlere göre ve eğlendirici olmalı 2K
- Okul sevgisi, çalışkanlık, okulun iyi yönlerini içinde taşıyan müzikler

1K, 1E.

- Okul yaşamı 1K, 2E.

- Sevgi, 7K, 9E.
- Şefkat 1E
- Okul ve Eğitim 4K, 8E.
- Temiz duygular içermeli 1E.
- Hasret 1E.
- Öğretici ve eğitici, bizim hoşlanacağımız türden olmalı. 5K, 6E.
- Neşeli ve zevkli şarkılar olmalı, sıkıcı ve uyutucu olmamalı 2K, 5E.
- Vatan sevgisiyle dolu olmalı 3K, 5E.
- Okul şarkılarında pop müzikleri olmalı 1K, 3E.
- Kötü alışkanlıklardan arındırıcı olmalı ve sevgiye çağırmalı 1E.
- Örnek güzel davranışlar 1K.
- Klasik şarkılar olmalı 1K.
- Derslere teşvik edici, dostluk ve arkadaşlığı belirtmeli 1K.
- Öğüt verici, düşündürücü, insana güzel davranışlar kazandıran sözler olmalı 3K, 5E.
- Sevgi, kardeşlik, barış konuları olmalı 5K, 2E.
- Müzikler hareketli olmalı 1K, 1E.
- Aşk konuları edinmeli. 7K, 5E.
- Cinsel bilgiler vermeli 1K, 1E.
- Şarkılar duygusal olmalı, sevgiyi ve hüznü anlamalı 1K.
- Dostluk ve barış 5K.
- Sapık ve pislik parçaları (cinsel) istemiyorum, hem Türkiye'de hem okulda eğitici şarkılar istiyorum. 1E.
- Aile sevgisi 1K.
- İnsan sevgisi 2K, 2E.
- Türk Halk Müziği olmalı, kökenimizdeki şarkıları tanımamıza yardım etmeli 3E.
- Öğretmenlerimizin değeri 2E.

- Hasret özlem, 1E
- Dini bayramlar. 1E
- İleriye dönük bir eğitim verilmelidir 1K, 3E.
- Öğrenciye iyi duygular uyandırmalı 1E.
- Öğrencilere hitap etmeli ve anlaşılır biçimde yazılmalıdır. İlgi çekici olmalıdır. 8K, 1E.

- Sağlık, çalışkanlık 1E.
- Ekonomi konusu işlenmeli 1K.
- Konu öğrenciler olmalı 1E.
- Çok yönlü olabilmeli. Tek tip okul şarkıları olmamalı. Pop müzik, Rock, Alternatif pop derken Türk Sanat Müziğine de geçilebilmeli 1K.
- Okul şarkılarının konusu sınırsız olmalı. Her türü ele alınmalı. 2K.
- Hüzünlü olmalı 1E.
- Arkadaşlık 4K.
- Çalışkanlık 1K, 1E.
- Hangi sınıftaysa, sınıfa ve yaş'a uygun olmalı 1K.
- Bize güzeli ve doğruyu öğreten şarkılar olmalı 1K
- Dili açık olmalı. Ayrıca eğitimciler kelimelerle öğretemediklerini müzik dersi aracılığıyla onlara aktarmalıdır. 1K.

- Müziklerin konusu barış içinde yaşayan bir dünyayı ve çalışkan insanların yaşadığı dünyayı anlatmalıdır. 1K.

- Cömertlik 1E.
- Müziğe göre anlamı olmalı 1E.
- Gökyüzünden olan şeyler ve olağanüstü şeyler. 1K.
- Arkadaşlığın yuvasının okul olduğu konusu. 1K.
- Hür olma konusu 1K.
- Allah sevgisi 1K.
- Peygamber sevgisi 1K.

- Dine bağılı olmayı, 1K.
- Dostluk ve kardeşlik 2K.
- Başarılı olma konusu 1K.
- Bilmiyorum 1K.
- Bazan duygusal, bazan da hareketli olmalıdır. 1E.
- Çevre 2K, 3E.
- Dağlar 1E.
- Deyimler 1E.
- Öğretmene şarkı ve sevgi duyulması konusu 1E.
- Bize yönelik, güzel olmalı 4K.
- Bilmediğimiz kelime olmamalı 1K.
- Tabiat olaylarında öğüt verici 1K.
- Doğadaki güzellikler 5K, 4E.
- Kültür 1K.
- Tarihi yerler 1K.
- Çağdaşlık ve uygarlık 1K
- İnsanlar hakkında 2E.
- Her konuda olabilir 3K, 1E.
- Eski Türk Sanat Müziği ile ilgili olmasını isterdim 1K.
- Daha önceden yaşanmış güzel olaylar 1K.
- Kitabımızdaki konular güzel, 1K, 2E.
- Saygı 1K, 3E.
- Sevinç 1K.
- Aşk değil de sevgi ve eğitimle ilgili olmalıdır. 2E.
- Canlı, gurur verici, içindeki sözlerde bizim anlayacağımız kelimeleri

olduğu şarkılar. 1 E

- Eğitime yöneltici olmalıdır. 3K,2E
- Eğitici ve eğlendirici olmalı. 1K,1E

- Aşk ve nefret olabilir. Ama cinsellik olmamalıdır. 1E
- Eğitici ve öğretici olmalı. 1K,2E
- Konusu basit olmamalıdır. 1K
- Yaşama sevgisi. 2K
- Aşk olmamamlı. 1K
- Bize (gençliğe) hitabeden anlamlı müzikler olmalı, anlamsız şeyler olmamalı. 1K,1E
- Her yaşa göre konular değişmelidir. 2K
- Müziğe daha yatkın şarkılar olması gerekir (genelde arabesk dinliyor)
- Dersler hakkında bilgi vermeli. 1K
- Okul ve eğitimi anlatan, fakat insanı sıkmayan konular olmalıdır. 3K
- Bizi ilgilendiren herşeyi kapsamalı, bizde coşkuyu uyandırmalı. 1K,1E
- Hayvan sevgisi. 1K,1E
- Notalar kolay olmalı. 1E
- Herşeyde müzik olursa ancak istenilen eğitim seviyesine ulaşılır. 1E
- Canlı, kulağa hitabeden, sevgiyi, birliği hedefleyen konular olmalı. Sözlerden çok ezgiler ve müzik daha önemlidir. Coşkulu olmayan, insanı sıkı tarzdan kurtulunmalıdır. 1K
- Tarih tanıtımı yapan sözler olmalıdır. 1E
- Resim ve renkleri anlatan 1E
- Önce ezgisi güzel olmalıdır. Konusu ise, insan sevgisi ve ders verici konular olmalıdır. 1K
- Altıncı sınıfta çocukca, yedinci sınıfta karışık, sekizinci sınıfta biraz olgunca şarkılar olsun. 1K
- Gençleri ilgilendiren konular olmalı. 1K
- Askerler. 2E
- Duygusal konular. 1K,2E
- Gurbet. 1E

- Ufak aşklar.1E

- Vatan.6K,9E

- Sevgi. 25K,27E

- Saygı. 2K,6E

- Aşk. 8K,6E

- Dürüstlük. 1E

- Okul. 3K,4E

- Millet.2K,3E

- Okul şarkılarının sözleri bize hitabeden, yani çok çocuksu olmayan şarkılarından seçilse iyi olur.5K,1E

- Öğretilen şarkılar çok sıkıcı.1K

- Bilmiyorum.1K,2E

- Öğrencilerle ilgili.2K,1E

- Atatürk. 9K,3E

- Tüm gerçekliği ile arkadaşlık. Bayağı şeyler yazılmamalı. 2K

- Yaşam.2K

- Savaş 1K

- Sevinç.1K

- Üzüntü.1K

- Mutluluk. 3K, 1E

- Aile bağları. 1E

- Çalışmak.1E

- Karşılıklı yardımlaşma.1E

- Canlı ve hızlı olmalı.1E

- Her şey olabilir, farketmez.1K,1E

- Hayatın içinden çıkan olaylar. 2K,3E

- Pop ve klasik müzikler.1E

- Sağlık.2K,1E

- Doğa.8K,6E
- İnsan sevgisi.2K,2E
- Ders verici şarkılar.1E
- Çevre.2K,1E
- Bayramlar.2K
- Bazen duygusal, bazen de hareketli olmalıdır.1K,2E
- Kitabımızdaki konular güzel.3K,2E
- Arkadaşlık.2E
- Bilgi. 2K
- İnsana güzel duygular aşılmalı.1K,3E
- Kardeşlik.1K,5E
- İnsanlık.1K,1E
- Dostluk.10K,16E
- Barış 2K, 0E.
- Temizlik E
- Duygu K
- Güzel Ahlak E
- Doğa ve hayvanlar 7K, 4E
- Hasret K
- Okulun güzelliği 2K,2E.
- Konusu güncel olmalı 1K, 4E.
- Pop şarkıları olabilir 4E
- Aynı tarz olsun ama dönem dönem şarkılar değişsin 3K,1E
- Okul sevgisi 2K, 6E
- Kültürel konular 2K.
- Öğretmenler 3K, 2E.
- Mutluluk 1K, 1E
- Beraberlik 3E.

- Çok çeşitli konular olmalıdır 3E
- Hareketli kahramanlık şarkıları olabilir.2E
- Hoşluk duygusu 2E.
- Müzik aletlerini öğretmek mesela gitar 2E.
- Öğretmen-öğrenci ilişkileri 1K, 4E.

15 Yaş Grubu Çocuklar

- Saygı 2E
- Sevgi 1K, 3E
- Dostluk 1K, 1E
- Aşk 1E
- Okulumuzu yurt ve millet sevgisini ve öğretmenleri anlatmalı 1E
- Eğitici ve kültürel olmalı, içinde yabancı kelime olmalı E
- Bilmiyorum
- Barış 1E
- Arkadaşlık 1K
- Mevcut parçalar uygun 1K

8.2.2. DEĞERLENDİRME

13 Yaş Grubu

1- Aşk 26 kişi, 15K, 9E.	
2- Sevgi 16 kişi, 7K, 9E.	
3- Doğadaki Güzellikler 16 kişi, 8K, 8E.	
4. Okul sevgisi 15 kişi, 5K, 10E.	
5- Okul ve Eğitim 12 kişi, 4K, 8E.	
6- Vatan Sevgisi 8kişi, 3K, 5E.	
7- Arkadaşlık 4K.	

14 Yaş Grubu Çocuklar

1- Sevgi 52 kişi, 25K, 27E.

2- Dostluk: 26 kişi, 10K, 16E.

3. Doğa ve hayvanlar 25 kişi, 15K, 10E.

4. Vatan 17 kişi, 8K, 9E.

15 yaş grubu

1- Sevgi 4 kişi, 1K, 3E.

2- Saygı 2E.

3- Dostluk 1K, 1E.

8.2.3. SEVİLEN OKUL ŞARKILARI**13 Yaş Grubu,**

- Çapa Marşı 25 kişi, 17 K, 8 E

- Sevmiyorum 23 kişi, 9 K, 14 E

-Turnalar 25 kişi, 17 K, 8 E

-Öğretmenim 11 kişi, 5 K, 6 E

- Gülnihal 10 kişi, 6 K, 4 E

- Sen Varsın Öğretmenim 11 kişi, 7 K, 4 E

- Yemenimde Hare Var 14 Kişi 8 K, 6 E

- Annem 15 kişi, 8 K, 7 E

- Neşeli Günler 9 kişi, 8 K, 1 E

14 Yaş Grubu

- Çapa Marşı 20 kişi, 10 K, 10 E

- Hoşlanmıyorum 9 kişi, 2 K, 7 E

- Turnalar 13 kişi, 2 K, 11 E

- Daha Dün Annemizin 9 kişi, 2 K, 3

- Çok Çalışkan Olmalıyız 5 kişi, 1 K, 4 E
- Gülnihal 5 kişi, 2 K, 3 E.

8.2.4. SEVGİDE CİNSELLİK KONUSU

NOT : Bölüm 8.1.2 de 6. soruya (Bir kız bir erkeği yahut bir erkek bir kızını severse, ona cinsel gözle bakmasını, böyle şeyleri aklından geçirmesini nasıl karşılıyorsunuz?) verilen cevaplar:

13 Yaş Grubu Çocuklar

Normal fakat duruma göre değişir. Örn. Yaşın küçük olması 4 K,

- Kimi zaman iyi, kimi zaman kötü olabilir. Çok aşırı olduğunda kötü olabilir 1,K.

- Kötü karşılarım. Çünkü daha onu ilk günden düşünen erkekler fırlamanın, acelecinin ta kendisidir. Ama kızını eğer gerçekten seviyorsa ve bu sevgisinin devam edeceğine inanıyorsa arada sırada sevişmesinin (fakat ileriye gitmemek şartıyla) normal olduğuna inanıyorum. 3K, 1E.

- Olumsuz karşılıyorum 12 K, 5 E.

- O işleri evlenince düşünmeli 2K, 2E.

- Herkesin doğal hakkıdır 1K, 5E

- Doğru karşılamıyorum. Çünkü dünyada cinsellikten önemli şeyler vardır.

Buda sevgi, şevkat, birbirlerine olan hürmet ve saygıdır. 1E.

- Olumlu karşılıyorum 6K, 9E.

- Olumlu değil. Çünkü erkek, kızdan yararlandıktan sonra bırakabilir. 1K.

- Nefret ve iğrenç bir düşünce 2K, 1E.

- İki kişi birbirini çok severse aklından cinselliği geçirir 1K.

- Normal karşılıyorum. Çünkü ben de böyle bir aşktan ortaya çıktım ve bizden de çıkacak 1K.

- Her gördüğümüz kıza cinsel gözle bakarsak ruhsal bir bozukluğumuz vardır. Ama hiçbir zamanda cinsel gözle bakmazsak erkekliğin bir önemi kalmaz 1E.

- Akıldan geçirmek normal, gerçeğe dönüşmezse iyi olur. 5K.
- Çok saçma. Herşey cinselliğe bağlanmamalıdır 6K, 4E.
- Daha tanışmadan böyle şeyler düşünmesi hoş değil 1K.
- Olağan gibi geliyor ama biraz garipsiyorum 1K.
- Çok güzel bir şey 1E.
- Sevmek güzel bir şeydir, biraz olumlu karşılıyorum 1E.
- Pek bilemiyorum 1K.
- Normal birşey 1K.

14 Yaş Grubu Çocuklar

- 1- Tabiatımızdan gelen herşey doğaldır 3K, 1E.
- 2- Doğal, fakat sadece cinsellik olmaz sevgi önemlidir 1K, 1E
- 2a- Doğal 2K, 5E
- 3- Normal, çünkü 17-19 arası karşısındaki insanı her yönüyle karşılar 4K, 1E.
- 4- Azıcık bakmasında bir sakınca yok, fakat çok bakılmamalı 1K.
- 5- Çok ters şeyler, sevgi yalnız cinsellik değildir, cinsellik de sevgi değildir 2K.
- 6- Çok doğru olmasa da doğal bir şey 1K, 2E
- 7- Çok doğal çünkü insanların doğasında cinsellik birinci plandadır.

Cinsellik olmayan bir yaşam düşünülemez 2E.

- 9- Eğer gerçekten sevdiyse cinselliği aklından geçirmez ona kıyamaz. 2K, 4E.
- 10- Böyle kötü gözle bakılmamalı 1E.
- 11- Temiz bir sevgiyse cinsellik olabilir 1K.
- 12- Kızın davranışlarına ve yaşına göre değişir 1K.
- 13- İki tarafta cinselliği kabul ediyorsa neden olmasın 1K, 1E
- 14- Evlilik olacaksa farketmez 1E.
- 15- Cinsellik iyi ve güzel, hoşuma gidiyor 1K
- 16- Böyle şeyleri küçükken yaşayıp, yapmak doğru değil, çok bencilce 3E
- 17- Hemen ilk görüşte sevip böyle bir şey düşünmesi çok saçma, ama

zamanla böyle bir düşünceye kapılabilir. 1K

18- Saçma 2K

19- Belli bir aşamadan sonra normal. 1K, 1E

20- İnsan cinselliği düşündüğü için aşık oluyor gözüyle görülmemelidir. 1K.

21- Cinsellik, tanıyıp anlaşılabileceğim insanla mümkündür. 1K.

SEVGİDE CİNSELLİK KONUSU

14 Yaş Grubu Çocuklar

- Olumsuz karşılıyorum 2E, 7E

- Nefret ve iğrenç bir düşünce 2K

- Çok güzel bir şey 1K, 1E

- Doğal bir şey. Sapıklık derecesine varmadığı sürece. 1K, 2E

- İnsanların cinsellik için birbirlerini sevmemeleri lazım 3E

- Olumlu karşılıyorum 1K, 2E

- Garipsiyorum fakat yanlış gelmiyor 1K.

- Cinsel yolla yaklaşma erkekle kadının iyice birbirini tanıdıktan sonra

olmalıdır 1K, 2E

- Karşılıklı tavırlara bağlıdır 1K, 1E

- Doğal karşılıyorum. Bundan kızlarında memnun olduğuna eminim 1E.

- Çiftin samimiyet derecesine göre fazlalaşabilir. 1E.

- Herkes böyle yaparsa toplumda düzen kalmaz 1K

- Bu konuda aileler veya devlet çocuklara eğitim verirse, bunun bilinçlice

ve yaş yaş ayrılırsa bu doğru olabilir. 1K, 1E.

- Aşkın bir bölümü cinselliktir. Bunlar ayrılmaz parçalardır. 1E.

- Doğal. Fakat belirli bir yaş seviyesinden sonra olması gerekir. 1E.

- Evlenirlerse düşünebilirler 2K, 1E.

- Cinsellik konusunda herkes özgürdür 2K.

- Sevginin yoğunluğuna göre değişir. İnsan varki sevdiği insanla beraber

olmak için kendini bile öldürüyor. Yani akıldan geçirmesi doğal. 1E.

15 Yaş Grubu Çocuklar

1- İnsan önce sever, aşık olur ve zamanla cinselliği de düşünür bu gayet normal. 1K.

2- Kızın giyimine ve tavırlarına bağlıdır. 1E

3- Yaş küçükken böyle şeyler düşünülmemelidir. 2E.

4- Normaldir 3E.

5- İnsan sevdiğine cinsel gözle bakmamalı.

8.2.5. DEĞERLENDİRME

13 Yaş Grubu Çocuklar

Olumlu E = 17

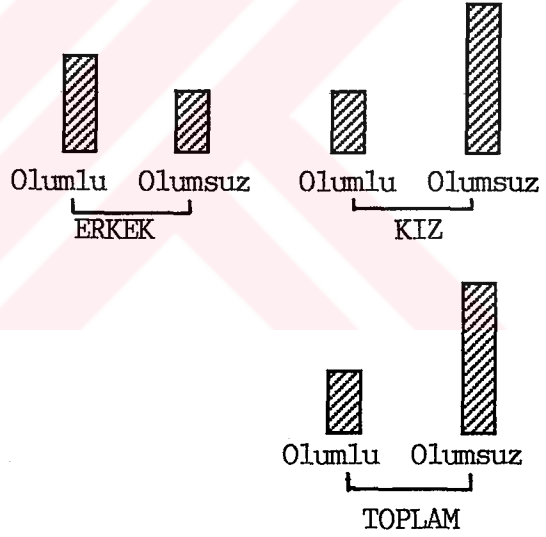
K = 15

Olumsuz E = 14

K = 31

Toplam Olumlu 32 % 42,

Toplam Olumsuz 44 % 58

14 Yaş Grubu Çocuklar

Olumlu E = 287

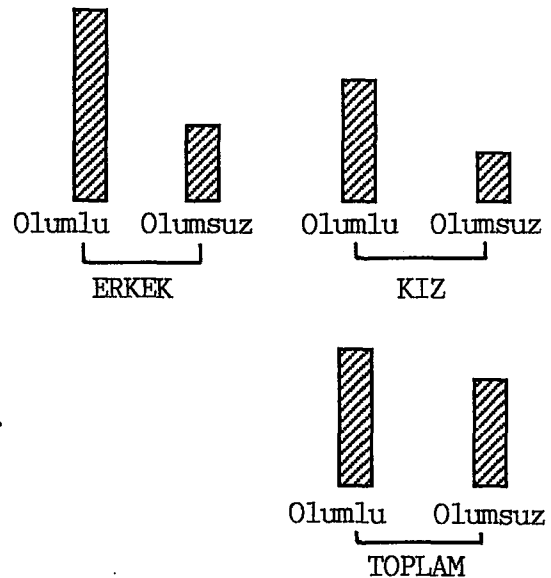
K = 26

Olumsuz E = 18

K = 19

Toplam Olumlu 54, % 60,

Toplam Olumsuz 37, % 40.

8.2.6. SEVİLEN POP ŞARKICILARI

13 Yaş Grubu Çocuklar

- 1- Mustafa Sandal
- 2- Tarkan
- 3- Yaşar
- 4- Sezen Aksu
- 5- Grup Ayna

14 Yaş Grubu Çocuklar

- 1- Mustafa Sandal
- 2- Sezen Aksu
- 3- Haluk Levent
- 4- Özlem Tekin
- 5- Grup Ayna

8.2.7. SEVİLEN POP MÜZİKLERİ

- 1- Sezen Aksu'nun tüm parçaları
- 2- Ceylan (Grup Ayna)
- 3- Fırat Türküsü
- 4- Saz mı caz mı (Gülşen)

8.2.8. KLİPLERDEKİ CİNSELLİK KONUSU

13 Yaş Grubu Çocuklar

- Tarkan (Seviş benimle) 9 kişi, 6 K, 3E
- Şebnem Ferah (Vazgeçtim) 5 kişi, 5K.
- Af (Taş gibi) 5 kişi 5 K
- Seden Gürel (Çalkala) 3 kişi, 1 K, 2E
- Gökhan Tepe (Pantolonunu Sevdı) 2 kişi, 1K, 1E.

14 Yaş Grubu Çocuklar

- Seden Gürel (Çalkala) 25 kişi, 8 K, 17 E
- Metin Arolat (Dert Değil 19 kişi 10K, 9E
- Gökhan Tepe (Pantolonunu Sevdim) 17 kişi, 11K, 6E
- Kenan Doğulu (Hiç Bana Sordun mu) 8 kişi, 2K, 6E
- Tarkan (Dön Bebeğim) 7 kişi, 5K, 2E.

8.2.9. MÜZİK SÖZLERİNDEKİ CİNSELLİĞİ ÇAĞRIŞTIRAN UNSURLAR HAKKINDA DÜŞÜNCELER

13 Yaş Grubu Çocuklar

- O klibi çocukların izlememesi lazım 4K, 3E
- Çok uyuzluk. Sanki temiz bir klip yapsa bir şey olur. 2K, 1E
- Sevişme ile ilgili klipleri kötü buluyorum. 1K, 1E.
- Cinsellik utanılacak bir şey değil. Kliplerde karşımıza çıkmasında normal çünkü bunlar belli bir sınır içinde. Ancak erkek yada kadın cinselliği ile ün yapmamalı. 2K.
- İnsanlara birşey öğretmiyorlar. 1K.
- Sevgiyi ve aşkı çağdaştırıyor. 1E.
- Bunlar bana hiç bir şey çağrıştırmıyor, bunların bence hiç değeri yok. 2K.
- Ancak bu klipler sayesinde bir şey öğreniyoruz. 1E.
- Biraz daha sevgi dolu ve samimi olabilirler. Ama yine de beğeniyorum. 1K.

8.2.10. DEĞERLENDİRME

Olumlu gören erkek çocukları - 11

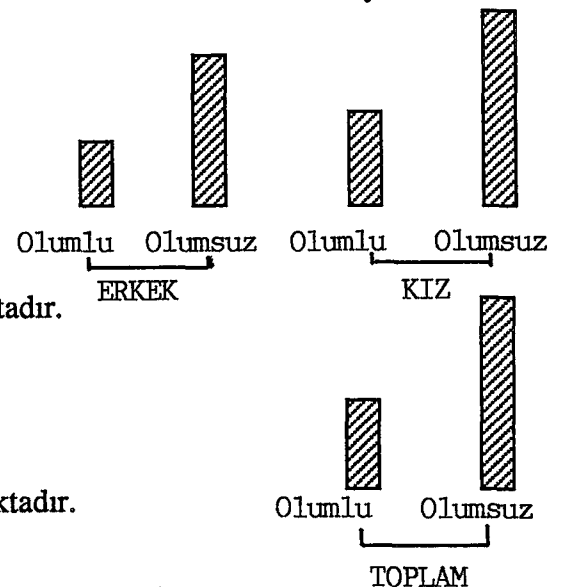
Olumlu gören kız çocukları- 18

Toplam 19 kişi, Yani %26'sı olumlu karşılamaktadır.

Olumsuz gören erkek çocuklar 24

Olumsuz gören kız çocuklar 30

Toplam 54 kişi, yani % 74'ü olumsuz karşılamaktadır.

NOT : 8.1.2.'de 4 ncü sorunun (Şarkı sözlerinde cinselliği çağrıştıran unsurlar hakkındaki olumlu/olumsuz düşüncelerinizi belirtiniz?) cevapları:

ŞARKI SÖZLERİNDE CİNSELLİĞİ ÇAĞRIŞTIRAN UNSURLAR

13 Yaş Grubu Çocuklar

- Tarkan ve Metin Arolat Müziği saçmalığa itiyorlar. Çünkü müzik bir güzelliştir, insan dinlenmek için müzik dinler. 1E.

- Tarkan (Seviş Benimle) 3K, 3E

- Bunların devamını istiyor ve çok seviyorum 1K, 3E.

- Bence cinsel kliplerin bulunması iyi ve olumlu 2E

- Olumsuz karşıyorum 14K, 12E.

- Tarkan, Hülya Avşar, Serdar Ortaç, Kerim Tekin, Şebnem Ferah Çiler.1 E

- Sanatçılara özenen ve sanatçı olmak isteyen çocukları kötü yönde etkiler, mesela Hülya Avşar iç çamaşırıyla klip çekiyor. 1K, 1E.

- Tarkan'ın seviş benimle şarkısının sözleri tam bir cinselliği anlatıyor. İnsan ilk dinlediğinde belki de utanacağı bir şarkıdır. Eğer bu şarkısına bir klip çekerse eminim ki büyük bir ilgiyle izlenecektir, özellikle biz genç kızların büyük aşkı olan Tarkan'ın şarkısı olduğu için. 1K.

- Tarkan'ın parçası gibi parçalar milleti kışkırtıyor. 1K.

- Normal bir şey 3K, 3E.

- Müzik parçalarına sınırlar getirilmemelidir. Fakat aşırı olmamak şartıyla 3K.

ŞARKI SÖZLERİNDE CİNSELLİĞİ ÇAĞRIŞTIRAN UNSURLAR

14 Yaş Grubu Çocuklar

- Bendeniz, burada homoseksüellik anlatılıyor. 2K

- Cinselliği çağrıştıran unsurlar; parçanın sözleri, sanatçının kişiliği, giyimi çağrıştırmaktadır. 1E

Olumlu gören erkek çocukları 21

Olumsuz gören erkek çocukları 24

Toplam 45 kişi, yani %42'si olumlu karşılamaktadır.

Olumlu gören kız çocukları 30

Olumsuz gören kız çocukları 32

Öğrencilerin % 48'i şarkı sözlerindeki ve kliplerdeki cinselliğe olumsuz bakmaktadırlar. % 52'si ise olumlu bakmaktadır.

- Bu bir arz-talep olayıdır. Müzik dinleyenlerin hoşuna gidene vermek zorundalar. 2K.

- Cinselliği yansıtan bazı kliplerin ergenlik çağındaki çocukları olumsuz yönde etkiliyor. 1E

- Cinsellik ve erotizm farklı şeyler. Kliplerde olması güzel. Tabi sanatsal bir değer taşıdığı takdirde. 1E.

- Sözlerde ve kliplerde bu unsurlar olunca insanların o şarkıcıya olan ilgileri azalır. 3K.

- Cinselliği çağrıştıran klipler düşüncelerin açığa vurmasıdır. 1K.

- Anormal birşey değildir. 2K.

- Cinsellik gerekli bir şeydir. 1E.

- Cinselliğe aç bir toplum olduğumuz için bu sahneleri iyi bulmuyorum. Zaten seviyesiz ve kalitesiz oluyorlar. 1K, 1E.

- Olumsuz doğru bulmuyorum. 2K, 5E.

- Biz müzik dinliyoruz. Cinsellik isteseydik TV izlerdik. 1K, 1E.

- Bana çok abes gelmiyor. Sonuçta bilmek yaşamak zorunda olduğumuz şeyler 1K.

- Aşırısı sakıncalı olabilir 2E.

- Sanat para için olmamalı. 2K.

- Saçma birşeydir. 1K, 1E.

- Bunlar çok kötü, 3K, 2E.

- Bence şarkıya ayrı bir hava katıyor. 1E.
- Ben hoşlanıyorum 2K, 4E.
- Fazla veya aşırı olmamalı. 4K, 3E.
- Çok doğal ve mantıklı buluyorum. 1K.
- Yasaklanmamalı ama ben hoşlanmıyorum. 1K.
- Küçük yaştaki çocuklar kötü etkileniyor 1E.
- Cinselliği aşılamamalı 2K.
- İyi ama, başkası olunca utanıyorum. 1K, 1E.
- Arz-talep meselesi, demek ki talep var. 2E.
- Artık bıktırdı, sevilmiyor. 1E.

-İnsanlar yeri ve zamanı geldiğinde istediği gibi cinselliği kullanabilmelidirler. Ama günümüz şartlarında bu pek mümkün değil. Burada kastedtiğim cinselliği kullanmak sözü tabii ki o yörenin veya ülkenin şartlarına aşırı olmamakla birlikte töresine uygun olmalıdır. Yani sınırı bilinmeli insanların nabzına göre şerbet verilmelidir. 4K, 1E.

- Bu unsurlar kötü, çünkü çok güzel parçalar bu kliplerle mahvediliyor. 3K.
- Asla böyle şeylere izin verilmemeli. Çünkü sevgiyi öldürüyor. 1K, 1E.
- Bence olumlu, çok doğal. 5K, 6E.
- Kabul etmiyorum, kötü görüyorum, çünkü küçük yaştakiler bu kliplerle cinselliği öğreniyorlar, bu da onlar için kötü oluyor. 4K, 8E.
- Görüntüler beni fazla ilgilendirmiyor ama insanlara fazla bir şey vermediğini biliyorum. 2E.
- Görüşüm yok. 2E.
- Müziği duymaya, sözlerini anlamaya çalışırken dikkatimi dağıtıyor 1K.
- Klipler müziklerde önemli hale geldi, cinsellik taşımayan bir klip nerdeyse yok gibi. 1K.
- Görüntüden ziyade, görüntünün işlevi ve anlatmak istediği şey önemli. 1K.

- Bence Türk pop müziğine canlılık getiriyor. 1E.
- Bence çok olumlu, bundan hoşlanıyorum 2K.
- Kliplerde cinsellik olmamalı. 1K, 1E.
- Cinsellikle müziğin ilgisi yok ama böyle klipler daha çok rağbet görmekte 1E.
- Tarkan'ın "seviş benimle" parçası gerçekten iğrenç. 1K.

ŞARKI SÖZLERİNDE CİNSELLİĞİ ÇAĞRIŞTIRAN UNSURLAR

15 Yaş Grubu Çocuklar

- Bu tarz sözlerin şarkılarda kullanılmamasını tercih ederim. 1K.
- Genelde aşk ve ayrılık konusu işlendiğinden bence cinsellikle ilgili fazla bir şey yok, ben göremiyorum. 1K, 1E
- Şarkı sözleri İstanbul gibi şehirlilere normal gelebilir ama bazı bölgelere ayıp kaçabilir. 1E.
- Müzik sözlerinde cinsellik ön plandadır, duyarlılık ise yoktur. 1E.
- Cinsel klipler küçük çocuklar için çok zararlıdır. 1E.
- Dozajı aşmamak kaydıyla, bu tip sözlerin çoğalmasından yanayım. 1E.
- Bence normal şeyler. 1K.

Değerlendirme:

Cinsellik konusunu 15 yaş grubunun % 50'si normal karşılarlarken diğer yarısı da sakıncalı bulmaktadır.

8.2.11. TEMİZ BİR SEVGİYİ ANLATAN EZGİLER

13 Yaş Grubu

- Ümit Sayın (Gül beyaz gül) 8K
- Sezen Aksu (Sen Ağlama) 7 kişi, 6K, 1E
- Tarkan (Dön Bebeğim) 6 kişi, 3K, 3E
- Rafet El- Roman (Leyla) 6 kişi, 3K, 3E

- Tarkan (Unutmamalı) 5 kişi, 3K, 2E
- Mustafa Sandal (Gidenlerden) 4 kişi, 4K.

14 Yaş Grubu

- Yavuz Bingöl (Turnalar) 8 kişi, 5K, 3E
- Sezen Aksu (Sen Ağlama) 8 kişi, 7K, 1E
- Rafet El- Romen (Seni Seviyorum) 5 kişi, 3K, 2E
- Burak Kut (Bebeğim) 5 kişi, 2K, 3E
- Muazzez Ersoy (İntizar) 4 kişi, 2K, 2E.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İlköğretim müzik derslerinde kullanılan basit halk ezgilerinin incelenmesi konulu bu tezin, aslında her bölümü kendi bünyesinde bir takım sonuçlar ve öneriler içermektedir. Burada bu sonuçların ancak bazılarına işaret edilebileceğinden, özellikle psikoloji ile ilgili olan konulara fazlaca girilmeyecektir.

Önemli bir tesbit şudur: Her halk ezgisi çocuk müziği olarak kullanılamıyacağı gibi, çocuk müziği olarak kullanılan halk ezgileri de her zaman kolay ve basit olmamaktadır. O halde, çocuk müziğinde kullanılan halk ezgilerinin, çocuk müziklerinde bulunması gereken özellikleri, bünyesinde taşıması gerekmektedir.

Sözler için şunu da söyleyebiliriz. Bilindiği gibi çocuğun hayal dünyasının gelişmesi açısından, yaratıcılığının gelişmesi açısından köy yaşantısı ve oradaki aşklar konusu oldukça tek yönlü ve kısıtlı bir imkandır. Çocuklar için daha güncel, eğitime, bilgi sevgisine ve çeşitli bilimlere atıf yapan, çağdaş, uygar ve birazda idealist temalar ile bu sözler arasında bağ kurmak imkanı fazlaca bulunamamaktadır.

Halk ezgisinin en büyük dezavantajı bestecisinin belli olmaması, çocuklara yönelik olarak türetilmiş bir müzik olmaması ve üzerinde fazlaca oynama imkanının bulunmamasıdır. Bu önemli tesbit sayesinde ki, çocuklara yönelik olarak seçilmesi gereken halk ezgilerinin aşağıdaki özellikleri de yapısında bulundurması gerekmektedir. En kolay ve anlaşılır bir şekilde kabaca tarif etmek gerekirse, bu ezgiler basit, kolay, canlı, neşeli, akılda kalıcı, ritmik ve çocuğun ilgileriyle içiçe olmalıdır. Çocuklara uygulanan müzik kitabının birinci sayfasından son sayfasına kadar yerleştirilecek olan nolatar, basitten zora doğru olmalıdır.

Nota kalıpları ise mümkün mertebe sade ve birbirine benzeyen nota kalıplarından/kümelerinden oluşmalıdır. Örneğin, önce dörtlüklerden oluşan bir ezgi öğretilir, sonra, içinde sekizlik notların da bulunduğ u başka notalara geçilir. Daha sonra içinde ikilik veya noktalı notların bulunduğu yeni nota değerleri öğretilecek şekilde ezgilerin seçimi ve sıralaması yapılır. Diyez, bemol gibi alterasyon işaretleri

son sınıflarda öğretilmelidir. Alterasyon işaretleri donanımda değil, ilgili her notun önünde ayrı ayrı gösterilmelidir. Senkop gibi vurgular nota değerlerine en uygun biçimde yazılmış sözler eşliğinde öğretilmelidir. Son sınıflara doğru öğretilmesi gereken senkop, es'li notlar, özellikle üçlüsü başta ve ortada olan aksak usullü eserler, bir heceye iki, üç veya dört nota'nın karşılık geldiği ezgiler, seçilen enstrümana göre çalma / pozisyon güçlüğü oluşturan diyezli ve bemollü notalar, çocuğun ilgileriyle bağdaşmayan söz ve içerikte olan bu gibi notalar dikkatle seçilmelidir.

Kanaatimizce, nota kalıplarının öğreniminde en kolay ve kestirme yol, nota kalıplarının şehir veya insan isimlerinin kotlandığı kalıplarla öğretmek yoludur. Bazen de güzel Türkçemiz'in aynen konuşur gibi uygulandığı ve bir heceye bir nota değerinin karşılık geldiği seçkin eserler veya nota bölümlerine de rastlanmaktadır. Bu gibi eserler müzik öğretmenin seçimiyle nota değerlerini çocuklara en kolay yoldan kavratma özelliğine sahiptir.

Aksak usullü eserlerin öğretimi de yine yukarda belirtilen söz ve müzik uyumunun birlikteliği sayesinde ele alınmak suretiyle en kolay ve kestirme yoldan öğretilmelidir.

Aksak usuller ve Türk kültürü bağlamında kaydedilmesi gereken bir tesbit de şöyledir: Bilindiği gibi Dünya'da aksak usulleri en çok kullananlar Türklerdir. Diğer bir yaklaşımla Türk kültürünün aksak usullerle bir anlamda iç içe geçtiği de söylenebilir. Hal böyle iken Türk kültürünün bir parçası olan aksak usullerle bu kültürün dinamik bir taşıyıcısı ve üretkeni olan Türk çocukları arasındaki bağda kritik bir noktada bulunmaktadır. Bir yandan çocuk müzikleri için fazlaca uygun olmayan aksak usullü eserler, öbür yandan hem Türk kültürü, hem de evrensel kültüre olabilecek katkılarından dolayı önemli ve ince bir çizgi olarak karşımızda durmaktadır. Bu konuya hem çözüm, hem bir hal çaresi olarak, "Karadeniz Tavrı" taşıyan ve onlara benzeyen canlı, kıpır kıpır olan diğer aksak usullü eserler de çocuklara kulaktan öğretim yapılmak suretiyle aşılabilecek bir engel gibi

gözükmemektedir.

Selçuk Yıldırım, Besim Akkuş ve Cinuçen Tanrıkorur'un birlikte hazırladıkları "Ortaokullar İçin Müzik 1 - 2 - 3" isimli Milli Eğitim Bakanlığı, 1993 baskılı kitapta, bahsi geçen bu zorluk sırasına oldukça dikkat edilmiştir. Bu husus, çocuk müzikleriyle ilgilenen uzmanlar tarafından da yeterince bilinmektedir. Bu sebeple bu konu üzerinde fazlaca durmaya gerek bulunmamaktadır. Bahsi geçen kitapta 30 kadar halk ezgisine yer verilmiştir. Tezimizde bunlardan 21 tanesi incelenmiştir. İncelemede benzer sonuçlarla karşılaşıldığından daha fazla ezginin incelenmesine gerek görülmemiştir.

Kitapta temrin olarak verilen halk ezgileri, çocuklara müzikal ve kültürel olarak ne kazandırmaktadır? Bu konu, müzikal , edebi ve pedagojik açılardan incelenmiş bulunmaktadır. Burada değinilmesi gereken husus, daha çok, dili de içeren kültürel boyuttur. Bir de, çocuk müziği ile uğraşan uzmanların yaptıkları müziklerin (müzikal endişe ile olsa gerek) basit müzikleri oluşturmamalarına değinmek gerekmektedir.

Dil'in bir milletin hayatında , hafızasında ve istikbalinde önemi ve değeri yeterince bilinmektedir. Ayrıca çok çeşitli platformlarda, sık sık uzmanlar tarafından gündeme getirilmektedir. Gerçek dil yaşayan dil'dir. Dil'deki yöresellik, bir çeşni ve bir zenginlik olarak algılanmaktadır. Kültür dilinin ve bilim dilinin kendi seyri içindeki gelişimine, yöresel söylemlerin engel teşkil ettiği söylenemez. Tam aksine, gelişmenin ve yeniliklerin halka ulaştırılmasında espritüel ve manidar bir işlevi üstlenen, halk arasındaki ağızdır. Bu sebeple ki, çocukların daha ziyade ergenlik ve sonrasında, yani, 6, 7 ve 8. sınıflarda ilgi alanlarına yönelik olarak halk kültürünün izlerini taşıyan ezgileri ve yöresel ifadeleri öğrenmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Halk ezgilerindeki sözler daha çok sevgi'yi konu edinmesi sebebiyle de bu dönem çocuklarının ilgilerine ters düşmemektedir.

Halk arasında yaşayan ve çok basit olan ezgiler , çocuğun müzik eğitimine kolaylık sağlamıştır. Belki çocuk müziği ile uğraşan besteciler de çok basit notalar

ve güzel melodiler türetebilirler. Ancak çocuğun halk arasında yaşayan ezgileri öğrenmesi de iyidir. Özellikle de bu ezgiler, tarih içerisinde süzülerek gelmiş ve beğeni toplamış eserler ise, daha anlamlıdır. Bestecilerin ise, çocuk müzikerinde gelişim kaydedebileceklerinde kuşku yoktur. Belki de onların görevi aslında budur.

Günümüz Türkiye'si, şartları ve imkanları göz önüne alındığında gerçek ve gerekli bir müzik eğitimi için mutlaka değinilmesi gereken "eksiklikler " mevcuttur. Müzik eğitimi çok erken yaşlarda başlamalıdır. Ana sınıflarındaki müzik eğitimi, çocuklara şarkı söylemeyi değil, bağırmaı öğretmektedir. İlköğretim kurumlarında ders veren sınıf öğretmenleri , yeterli müzik bilgisine sahip olmadığı gibi, kolej sınavlarına yönelik bir çabanın içerisinde girdiklerinden olması gereken müzik derslerin de bilindiği gibi savsaklanmaktadır. Bu sebeple olması gerekenler kanaatimizce şunlardır:

-Müzik dersleri zorunlu tutulmalıdır.

-Hangi parça öğretilirse öğretilsin, Müzik kitabında bulunan tüm şarkıların mutlaka notaları ve oldukça güzel hazırlanmış bir kaseti, kitapla birlikte poşetlenmiş olarak birlikte satılmalıdır. Bu sayede çocuk, öğreneceği parçaları uzman olmayan öğretmenlerden değil, evinde veya okulda kasetten veyahut CD'den öğrenmelidir.

- Hazırlanan müzik kitabı çocuğun duymadığı, algılamakta güçlük çektiği ve anlamını kavrayamadığı yoğun, gereksiz birçok açıklamalar yerine kuşe kağıda basılmış bol resimli, öykülü, az yazılı, kasetle öğrenime dayanan bir fiziki oluşuma dayandırılmalıdır.

Bu tarz eğitim, kırsal kesimde yaşayan, kısıtlı imkanlara sahip eğitimcileri ve öğrencileri de, ucuz devlet kitaplarıyla daha kolay bir müzik eğitimi noktasında rahatlatacaktır.

Bir iki teknik meseleye daha değinmeye gereksinim bulunmaktadır;

Hazırlanacak notalarda renk sistemi uygulanmalıdır. Bu sistem, gelişmiş ülkelerde bilinen ve uygulanan bir sistemdir. Bu sistemde her nota, o notanın derecesinin gösteren rakam ve renkle birlikte yuvarlak içinde ilgili notanın altına

yerleştirilmektedir. Örneğin, DO'nun altına kırmızı "yuvarlak" içerisinde 1, RE yeşil 2, Mİ pembe 3, FA mavi 4 , SOL lacivert 5, LA turuncu 6, Sİ açık yeşil 7, ince DO yine kırmızı 1 şeklindedir. Bu dizayn'da , melodinin hızı, sabit ve dinamik nüans işaretleri ve ezginin sözleri gösterilmektedir. Ayrıca bir sayfa resim, bir sayfa resimli nota mevcuttur. Çocukların kolayca yırtamayacağı kadar kalın kuşe kağıt baskılı ve hiç bir müzik bilgisine yer vermeyen notalardan oluşmaktadır. Fakat okul müzik kitabında , sade bilgilere, sözlüğe ve şarkı sözleri ile ilgili resimli kısa öykülere yer verilebilir.

Bu formla dizayn edilmiş bir müzik yazısının 5-6 yaşlarındaki küçük çocukların bile ilgisini çektiğine, renklerle notayı özdeşleştirerek notayı kolayca okuduklarına tanık oldum.

Tez'de 21 adet halk ezgisinin çocuk müziği olarak kullanılıp kullanılamıyacağı araştırılmıştır. Halk ezgileri anonim olduğundan değiştirilmeleri uygunsuzluk arz etmektedir. Bu sebeple öneriden ziyade tesbitleri aktaracağız.

Yapılan incelemede bu ezgilerden 13'ünün her bakımdan çocuklar için uygun olduğu, 6'sında sözlerinin anlaşılmadığı ya da beğenilmediği, 2'sinde ise, ritmik akışa uyum güçlüğü problemi olduğu gözlenmiştir.

İncelenen 21 halk ezgisinde de ses sahası bir oktav'ı aşmamıştır. Bu çocuklar için en uygundur. Kullanılan aralıklar; inici, çıkıcı 3'lüler, çıkıcı 4'lüler ve çıkıcı 5'liler olarak tesbit edilmiştir. Diğer 2'li ardışık sesleri söylemeye bile gerek yoktur. Bu ezgileri öğrenmekle çocuklar, 1 oktav içindeki ardışık sesleri, 3'lü, 4'lü ve 5'lileri öğrendiği gibi Türk kültür zevkinin kökeni olan halk ezgileriyle de daha yakından ilgilenme fırsatını bulmuş olmaktadır. Bunu, aynı zamanda dünyanın ortak kültürünün de bir çeşni ve rengi olarak düşünebiliriz.

KAYNAKLAR

1. Komisyon, Psikoloji 1, Açıköğretim Lisesi s.2, Ankara, 1996
2. ibid. s.10
3. ibid . s.8-9.
4. ibid . s.8
5. ibid. s.7
6. ibid . s.32
7. ARNOLD, Arnold, Çocuğunuz ve Oyun, Çev: Rezzan Mahmudoğlu, Ece Yayınları, s.119-123, İstanbul, 1979.
8. Komisyon, Eğitime Giriş, M.E.G.S.B. Yayınları, s.18, Ankara, 1986.
9. ERGİN, Sabahattin, İ.T.Ü. T.M.D.K. Müzik Eğitim Yöntemleri Ders Notları, s.68
10. HAEBERLE, Erwin J., Cinsel Atlas, Çev: Mesut Akın, Say Yayınları, s.227. İstanbul, 1993.
11. ibid. s.232-233.
12. ibid. s. 200-201.
13. Komisyon, Psikoloji 2, Açıköğretim Lisesi, s.77, Ankara, 1994.
14. ÖZGÜ, Halis, Çocuklarda ve Gençlerde Cinsiyet Eğitimi, Ararat Yayınevi, s.193, İstanbul, 1976.
15. ibid s.202.
16. ibid. s.203.
17. ŞİRİN, Mustafa Ruhi, Çocuk Edebiyatı Yıllığı, Gözyüzü Yayınları, s.607. İstanbul, 1987.
18. ÖZGÜ, Halis, Çocuklarda ve Gençlerde Cinsiyet Eğitimi, Ararat

Yayınevi, s.106, İstanbul, 1976

19. ibid., s.110

20. ŞİRİN, Mustafa Ruhi, Çocuk Edebiyatı Yıllığı, Gökyüzü Yayınları, s.606. İstanbul, 1987.

21. UYGUR, Nermi, Dil Yönünden Fizik Felsefesi, Remzi Kitabevi, s.171, İstanbul, 1985.

22. SCHOPENHAUER, Artur, Aşkın Metafiziği, Çeviren Hüseyin Şahin, Jüpiter yayınları, S. 59, İstanbul, 1993

ÖZGEÇMİŞ

Hakan Ayaz 26.03.1966'da Samsun'da doğdu. İlk, Orta ve Liseyi Adana'da tamamladı. 1993 yılında İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarından mezun oldu ve aynı yıl İ.T.Ü. Sosyal Bilimler Fakültesini kazandı. 1996 da Faris Akarsu'dan Piyano dersleri almaya başladı. 1997'de Timur Selçuk'tan armoni dersleri almaya başladı. 1994 yılından başlayarak hâlen müzik öğretmenliği yapmaktadır. Meşhur olmayan beste ve denemeleri bulunan Hakan Ayaz evli ve bir çocuk babasıdır.

